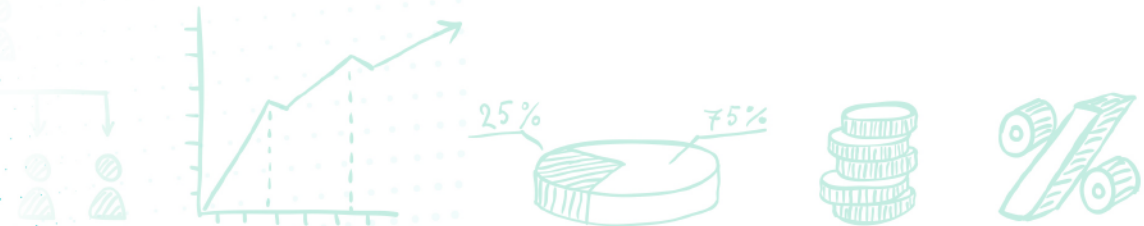

ÚAD

◀ ÚČTOVNÍCTVO ◀ AUDÍTORSTVO ◀ DAŇOVNÍCTVO

ĎALŠÍ BALÍK OPATRENÍ PRIJATÝCH NR SR DŇA 22. 4. 2020

OPATRENIA VLÁDY V SÚVISLOSTI KORONAVÍRUSOM V OBLASTI DANE Z PRIDANEJ HODNOTY

NARIADENIE O ZÁNÍKU DAŇOVÉHO NEDOPLATKU SÚVISIACEHO S DAŇOU Z PRÍJMOV
V PRÍKLADOCH

PREDDAVKY A PREDDAVKY NA DAŇ INAK

UKOVÄŤ AUDÍTORSKÝCH ŠTANDARDOV (ISA 720)

DAŇOVÁ TVORIVOSŤ III. - LEGÁLNA A NELEGÁLNA DAŇOVÁ OPTIMALIZÁCIA

4

OBSAH

Ďalší balík opatření přijatých NR SR dňa 22. 4. 2020	str. 2
Opatrenia vlády v súvislosti koronavírusom v oblasti dane z pridanej hodnoty (Válek, J.)	str. 5
Nariadenie o zániku daňového nedoplatku súvisiaceho s daňou z príjmov v príkladoch (Klabníková, K. a kol.)	str. 9
Preddavky a preddavky na daň inak (Fülopová, J.)	str. 15
Rukoväť audítorských štandardov (ISA 720) (Užík, J., Krišková P.)	str. 21
DAŇOVÁ TVORIVOSŤ III. - Legálna a nelegálna daňová optimalizácia (Burák, E.)	str. 24

CONTENTS

Another package of measures adopted by the National Council of the Slovak Republic on 22 April 2020
Government coronavirus measures in the field of value added tax (Válek, J.)
Regulation on the disappearance of tax arrears related to income tax in examples (Klabníková, K. a kol.)
Advances and tax advances otherwise (Fülopová, J.)
Handle on Auditing Standards (ISA 720) (Užík, J., Krišková P.)
TAX CREATIVITY III. – Legal and illegal tax optimization

Ďalší balík opatrení prijatých NR SR dňa 22. 4. 2020

Úvodná poznámka k príspevkom od štátu na podporu podnikateľov – príspevky sú zdaniteľným príjmom.

Daňové kontroly a daňové konania

Daňové kontroly, ktoré začali pred vypuknutím pandémie sa **prerušujú**, ale je potrebné, aby daňový subjekt o to požiadal. To znamená, že sa prerušujú na žiadosť daňového subjektu, nie automaticky. Všetky právne úkony, ktoré boli vykonané do dňa podania žiadosti, ostávajú zachované.

Ak daňová kontrola začala počas pandémie, takisto **sa prerušuje** na žiadosť daňového subjektu, a to odo dňa nasledujúceho, po dni začatia daňovej kontroly.

POZOR: musí byť podaná žiadosť o prerušenie zo strany daňového subjektu.

Rovnaké podmienky platia aj pre **daňové konania**.

Daň z príjmov

1. Daňové preplatky

Vrátenie daňového preplatku pri daňovom priznaní k dani z príjmov za rok 2019 podanom v lehote **od 1.1.2020 do 31.3.2020** (spadá sem aj začiatok pandémie) je stanovené **do 40 dní od 31. 3. 2020**.

Vrátenie daňového preplatku pri daňovom priznaní k dani z príjmov za rok 2019 **podanom po 31. 3. 2020** je stanovené v termíne **do 40 dní od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bolo daňové priznanie podané**.

Pozor na sankcie: Ak bude v daňovom priznaní uvedený daňový preplatok neoprávnene vyšší ako by mal byť, správca dane uloží pokutu vo výške 100 % rozdielu. Čiže bude potrebné vrátiť rozdiel a zároveň v rovnakej výške bude vyrubená pokuta. Pokuta nebude uložená len v tom prípade, ak daňovník „opraví daňové priznanie“ ešte pred vrátením preplatku.

2. Preddavky na daň z príjmov

Aj pri preddavkoch na dani z príjmov sa zaviedlo pravidlo 40 % - ného poklesu tržieb. Preddavky na daň z príjmov (platí rovnako pre fyzické osoby aj pre právnické osoby) splatné v období pandémie sa neplatia za obdobie bezprostredne nasledujúce po období, v ktorom daňovníkovi poklesli tržby o viac ako 40 %. Pričom v schválenom zákone je uvedené, že sa porovnáva obdobie s rovnakým obdobím predchádzajúceho kalendárneho roka (t. j. napríklad máj 2020 – máj 2019 alebo pri štvrtročných preddavkoch 2. štvrťrok 2020 – 2. štvrťrok 2019). Tento zákon neuvádza možnosť porovnávať tržby napríklad s priemerom tržieb za predchádzajúci kalendárny rok!

Ako požiadať o neplatenie preddavkov? Požiadať možno čestným vyhlásením daňovníka o poklese tržieb (viac ako 40 %), a to **najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty** splatnosti preddavku na daň z príjmov.

Neplatenie preddavkov na daň z príjmov na základe poklesu tržieb sa uplatní prvýkrát na preddavky **splatné v mesiaci máj 2020**.

Rovnaký postup môže uplatniť aj daňovník, ktorý má rozhodnutie správcu dane o platení preddavkov na daň z príjmov inak.

Upozornenie: pri platení preddavkov (mesačných aj štvrťročných) sa momentálne vychádza z daňového priznania za rok 2018 (platí to pre všetkých, t. j. aj pre tých, ktorí daňové priznanie podali do 31. 3. 2020).

3. Odpočet daňovej straty

Schválený zákon zavádza aj ďalšie opatrenie na podporu podnikateľov (fyzické osoby aj právnické osoby), a to možnosť „mimoriadneho“ odpočtu daňovej straty. **Toto opatrenie je dobrovoľné a daňovník ho môže, ale nemusí využiť.**

Základné pravidlá „mimoriadneho“ odpočtu daňovej straty sú:

- **odpočet** doteraz neuplatnených strát **bude možný v daňovom priznaní, ktorého posledný deň lehoty na podanie daňového priznania** k dani z príjmov za dané zdaňovacie obdobie **uplynie** v období **od 1.1.2020 do 31.12.2020** (tu pozor na účtovné jednotky s hospodárskym rokom), **a to v úhrnnej hodnote najviac 1 000 000 €**,
- ide o odpočet daňových strát, ktoré doteraz neboli uplatnené alebo nezanikol nárok na ich uplatnenie,
- odpočítať možno neuplatnené daňové straty za rok 2015 – 2018,
- pri odpočte daňovej straty sa postupuje od najskoršie vykázananej daňovej straty po poslednú vykázanú daňovú stratu, to znamená postupuje sa od roku 2015 a časti neuplatnenej daňovej straty prislúchajúcej roku 2015 a následne časť neuplatnenej straty roku 2016 atď.

Ak už daňové priznanie bolo podané a daňovník sa rozhodne uplatniť „mimoriadny“ odpočet straty, tak je možné podať **opravné daňové priznanie** (do konca lehoty na podanie daňového priznania v čase pandémie) alebo dodatočné daňové priznanie (ak pôjde o lehotu neskôr).

Daň z motorových vozidiel

Preddavky na daň z motorových vozidiel (začínajúc **od apríla 2020** až počas trvania pandémie) **nie je daňovník povinný platiť**. Ide o preddavky mesačné, štvrťročné aj preddavky určené správcom dane inak. Nezaplatené preddavky následne daňovník vyrovná v lehote na podanie daňového priznania k dani z motorových vozidiel.

Daň z pridanej hodnoty

Ak počas obdobia pandémie platiteľ dane z pridanej hodnoty opakovane nesplní povinnosť podať daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty alebo kontrolný výkaz alebo opakovane nezaplatí kladný

rozdiel medzi celkovou splatnou daňou z pridanej hodnoty okrem tejto dane vyrubenej colným orgánom pri dovoze tovaru a odpočítateľnou daňou z pridanej hodnoty, nezverejní sa v zozname podľa osobitného predpisu, ak tieto povinnosti splní do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Odporúčanie: v prípade zlej finančnej situácie aspoň podať daňové priznanie, kontrolný výkaz, súhrnný výkaz a platbu uskutočniť najneskôr do konca mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Rovnaký postup môže uplatniť aj daňovník, ktorý má rozhodnutie správcu dane o platení preddavkov na daň z príjmov inak.

Upozornenie: pri platení preddavkov (mesačných aj štvrťročných) sa momentálne vychádza z daňového priznania za rok 2018 (platí to pre všetkých, t. j. aj pre tých, ktorí daňové priznanie podali do 31. 3. 2020).

3. Odpočet daňovej straty

Schválený zákon zavádza aj ďalšie opatrenie na podporu podnikateľov (fyzické osoby aj právnické osoby), a to možnosť „mimoriadneho“ odpočtu daňovej straty. **Toto opatrenie je dobrovoľné a daňovník ho môže, ale nemusí využiť.**

Základné pravidlá „mimoriadneho“ odpočtu daňovej straty sú:

- **odpočet** doteraz neuplatnených strát **bude možný v daňovom priznaní, ktorého posledný deň lehoty na podanie daňového priznania** k dani z príjmov za dané zdaňovacie obdobie **uplynie** v období **od 1.1.2020 do 31.12.2020** (tu pozor na účtovné jednotky s hospodárskym rokom), **a to v úhrnnej hodnote najviac 1 000 000 €,**
- ide o odpočet daňových strát, ktoré doteraz neboli uplatnené alebo nezanikol nárok na ich uplatnenie,
- odpočítať možno neuplatnené daňové straty za rok 2015 – 2018,
- pri odpočte daňovej straty sa postupuje od najskoršie vykázananej daňovej straty po poslednú vykázanú daňovú stratu, to znamená postupuje sa od roku 2015 a časti neuplatnenej daňovej straty prislúchajúcej roku 2015 a následne časť neuplatnenej straty roku 2016 atď.

Ak už daňové priznanie bolo podané a daňovník sa rozhodne uplatniť „mimoriadny“ odpočet straty, tak je možné podať **opravné daňové priznanie** (do konca lehoty na podanie daňového priznania v čase pandémie) alebo dodatočné daňové priznanie (ak pôjde o lehotu neskôr).

Daň z motorových vozidiel

Preddavky na daň z motorových vozidiel (začínajúc **od apríla 2020** až počas trvania pandémie) **nie je daňovník povinný platiť**. Ide o preddavky mesačné, štvrťročné aj preddavky určené správcom dane inak. Nezaplatené preddavky následne daňovník vyrovná v lehote na podanie daňového priznania k dani z motorových vozidiel.

Daň z pridanej hodnoty

Ak počas obdobia pandémie platiteľ dane z pridanej hodnoty opakovane nesplní povinnosť podať daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty alebo kontrolný výkaz alebo opakovane nezaplatí kladný

rozdiel medzi celkovou splatnou daňou z pridanej hodnoty okrem tejto dane vyrubenej colným orgánom pri dovoze tovaru a odpočítateľnou daňou z pridanej hodnoty, nezverejní sa v zozname podľa osobitného predpisu, ak tieto povinnosti splní do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Odporúčanie: v prípade zlej finančnej situácie aspoň podať daňové priznanie, kontrolný výkaz, súhrnný výkaz a platbu uskutočniť najneskôr do konca mesiaca nasledujúceho po skončení obdobia pandémie.

Opatrenia vlády v súvislosti koronavírusom v oblasti dane z pridanej hodnoty

Ing. Juraj Válek, PhD.

Európska komisia prehlásila koronavírus za živelnú pohromu. Znamená to, že pri spoplatnených úkonoch a konaniach správnych orgánov sa bude aplikovať ustanovenie zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch, ak budú tieto konania vykonané a uskutočnené v dôsledku pandémie koronavírusu. Ktorý hovorí, že od poplatkov sú oslobodené úkony a konania vykonané a uskutočnené v dôsledku živelnej pohromy. Jedná sa najmä o tieto spoplatňované úkony o odklady a splátky, ktoré s týkajú daňových povinností splatných v minulosti, o úľavy na dani alebo odpustenie daňového nedoplatku vzniknutých v minulosti, o odpustenie zmeškaných lehôt za minulé obdobia, aktuálne o vydanie rôznych potvrdení, napr. pre banky na čerpanie úveru a pod.

Ustanovenie predmetného zákona je potrebné uplatniť v časovej a príčinnej súvislosti so vznikom pandémie koronavírusu a vyhlásením mimoriadnej situácie. Nemôže sa uvedené oslobodenie od poplatkov vzťahovať na daňové povinnosti a lehoty, ktoré nastali v minulosti pred vyhlásením mimoriadnej situácie. Má sa to teda týkať období splatnosti a lehôt počas trvania mimoriadnej situácie a nejaký čas po nej. V žiadostiach je potrebné uvádzať dôvody oslobodenia od poplatkov, resp. dôvody oslobodenia majú vyplývať z podstaty podania a odôvodnenia jednotlivých žiadostí a podnetov.

Ďalšie opatrenia sa týkajú podania daňového priznania k dani z pridanej hodnoty ako aj Podania kontrolného a súhrnného výkazu pri dani z pridanej hodnoty.

Zákon v súčasnosti neumožňuje predĺžiť lehotu na podanie daňového priznania k DPH, preto ak podania sa neuskutočnili včas, je potrebné najneskôr v lehote do 30 dní keď pominú dôvody, požiadať o odpustenie zmeškanej lehoty. Pričom Finančná správa bude prihliadať na odôvodnené žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty na podanie daňového priznania. V spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky pripravuje zmenu legislatívy tak, aby sa žiadne sankcie za zmeškanie lehoty na podanie daňového priznania a na uhradenie dane v tejto situácii neukladali. Je možné požiadať o odpustenie zmeškanej lehoty zo závažných dôvodov. Daňový subjekt môže požiadať o odpustenie zmeškanej lehoty na podanie daňového priznania k dani z pridanej hodnoty ako aj lehoty na zaplatenie dane jednou žiadosťou. Finančná správa bude prihliadať na odôvodnenú žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty. Pričom žiadosť je potrebné podať najneskôr do 30 dní odo dňa, keď odpadli dôvody zmeškanej lehoty. V tej istej lehote je daňový subjekt povinný urobiť zmeškaný úkon, tzn. podať daňové priznanie k dani, ako aj zaplatiť daň. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť, ak uplynul od posledného dňa pôvodnej lehoty jeden rok. Spôsob podania žiadosti závisí od toho, či ste subjektom, ktorý je povinný komunikovať s finančnou správou elektronicky alebo nie. V prípade elektronickej komunikácie je potrebné podať žiadosť cez všeobecné podanie pre finančnú správu. Použiť formulár „Všeobecné podanie pre finančnú správu“, ktorý je po prihlásení sa do osobnej internetovej zóny v časti Katalóg formulárov – Správa daní – Podanie pre FS – Správa daní (Prihlásiť). Osoba, ktorá elektronicke nekomunikuje s finančnou správou podá žiadosť o odpustenie lehoty v papierovej podobe.

Ako občan som nadobudol nový dopravný prostriedok z iného členského štátu, pričom mi vznikla povinnosť podať daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty a zaplatiť daň do 7 dní od nadobudnutia nového dopravného prostriedku a vzhľadom na vzniknutú situáciu, daň v stanovenej lehote nebudem schopný uhradiť, môže požiadať o odpustenie zmeškanej lehoty zo závažných dôvodov. Finančná správa bude prihliadať na odôvodnenú žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty na zaplatenie dane z pridanej hodnoty. Žiadosť je potrebné podať najneskôr **do 30 dní** odo dňa, keď odpadli dôvody zmeškanej lehoty, pričom v tej istej lehote je daňový subjekt povinný zaplatiť daň. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť, ak uplynul od posledného dňa pôvodnej lehoty jeden rok. V prípade, že bude súčasná situácia pretrvávajúť aj v

nasledujúcom období, tak druhou možnosťou je podať návrh na povolenie odkladu platenia daňového nedoplatku alebo platenia daňového nedoplatku v splátkach v zmysle § 57 daňového poriadku. Takéto povolenie odkladu platenia daňového nedoplatku alebo povolenie platenia daňového nedoplatku v splátkach je viazané na splnenie zákonom stanovených podmienok a na zaplatenie správneho poplatku, ktorý sa však v súčasnej situácii neplatí z dôvodu živelnej pohromy. Existuje odporúčanie podať návrh čo najskôr, pretože odklad platenia daňového nedoplatku alebo platenie daňového nedoplatku v splátkach môže správca dane povoliť najskôr odo dňa doručenia rozhodnutia o povolení odkladu platenia daňového nedoplatku alebo rozhodnutia o povolení platenia daňového nedoplatku v splátkach. Daňový subjekt tak môže minimalizovať úrok z omeškania, kedy počas povoleného odkladu alebo platenia dane v splátkach daňový subjekt platí nižší úrok zo sumy odloženého daňového nedoplatku alebo zo sumy povolenej splátky a vyhne sa vymáhaniu daňového nedoplatku v daňovom exekučnom konaní.

V prípade ak platiteľ dane podáva načas daňové priznanie, platia skutočnosti uvedené v platnom znení zákona o dani z pridanej hodnoty č. 222/2004 Z. z. a to **do 25 dní** po skončení každého zdaňovacieho obdobia je povinný podať daňové priznanie každý platiteľ. Okrem platiteľa registrovaného podľa § 5 alebo § 6 predmetného zákona, pričom takýto platiteľ je povinný podať daňové priznanie ak mu vznikla v zdaňovacom období povinnosť platiť daň, alebo ak v zdaňovacom období dodal tovar oslobodený od dane podľa § 43 (oslobodenie od dane pri dodaní tovaru z tuzemska do iného členského štátu) alebo § 47 (oslobodenie od dane pri vývoze tovaru a služieb), dodal tovar podľa § 45 (oslobodenie od dane pri trojstrannom obchode), nadobudol tovar s oslobodením od dane podľa § 44 (oslobodenie od dane pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu) alebo ak uplatňuje odpočítanie dane. V prípade, že platiteľ uplatňuje odpočítanie dane, od celkovej splatnej dane okrem dane vyrubenej colným orgánom pri dovoze tovaru odpočíta odpočítateľnú daň a tento kladný rozdiel uvedie do daňového priznania. Ak osobe, ktorá nie je platiteľom, vznikne povinnosť platiť daň (podľa § 69 predmetného zákona), je táto osoba povinná podať daňové priznanie do 25 dní po skončení kalendárneho mesiaca, v ktorom vznikla daňová povinnosť. V situácii nadobudnutia nového dopravného prostriedku z iného členského štátu ak osoba, nie je registrovaná pre daň, je povinná podať daňové priznanie do siedmich dní od jeho nadobudnutia. Každá osoba, ktorá príležitostne nadobudne nový dopravný prostriedok z iného členského štátu, je povinná priložiť k daňovému priznaniu aj úradne overenú kópiu dokladu o kúpe nového dopravného prostriedku a na požiadanie daňového úradu poskytnúť ďalšie informácie potrebné na správne určenie dane. Osoba, ktorá nie je platiteľom a príležitostne dodá nový dopravný prostriedok do iného členského štátu, uplatňuje odpočítanie dane v daňovom priznaní, pričom daňový úrad vráti uplatnenú odpočítanú daň do 30 dní od podania daňového priznania. Každá osoba, ktorá je povinná podať daňové priznanie, uvedie v daňovom priznaní všetky údaje potrebné na výpočet celkovej splatnej dane a na výpočet celkovej odpočítateľnej dane vrátane celkovej hodnoty tovarov a služieb vzťahujúcej sa na celkovú daň a na odpočítavanú daň a celkovej hodnoty tovarov a služieb oslobodených od dane. Hodnota tovarov a služieb oslobodených od dane sa uvádza v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom vznikla daňová povinnosť. Údaje v daňovom priznaní sa zaokrúhľujú na najbližší eurocent do 0,005 eura nadol a od 0,005 eura vrátane nahor. Osoba, ktorá nesplnila povinnosť podať žiadosť o registráciu pre daň alebo podala žiadosť o registráciu oneskorene, je povinná podať jedno daňové priznanie za obdobie, v ktorom mala byť platiteľom, do 60 dní odo dňa tohoto zistenia daňovým úradom, alebo do 60 dní od podania oneskorenej žiadosti o registráciu pre daň. Pričom v daňovom priznaní osoba prizná daň, ktorú je povinná platiť (z dodania tovarov a služieb v tuzemsku, ktoré dodali v tomto období, okrem dane z dodania tovarov a služieb, pri ktorých je osobou povinnou platiť daň príjemca plnenia).

Ak bude súčasná situácia pretrvávať aj v nasledujúcom období, tak je možné podať návrh na povolenie odkladu platenia daňového nedoplatku alebo platenia daňového nedoplatku v splátkach v zmysle § 57 daňového poriadku č. 563/2009 Z. z. Povolenie odkladu platenia daňového nedoplatku alebo povolenie platenia daňového nedoplatku v splátkach je viazané na splnenie podmienok uvedených v § 57 daňového poriadku a na zaplatenie správneho poplatku, ktorý sa však v súčasnej situácii neplatí z dôvodu živelnej pohromy (správne poplatky riešené samostatne v časti Správne poplatky). Je nevyhnutné podať návrh čo najskôr, pretože odklad platenia daňového nedoplatku alebo platenie daňového nedoplatku v splátkach môže správca dane povoliť najskôr odo dňa doručenia rozhodnutia o povolení odkladu platenia daňového nedoplatku alebo rozhodnutia o povolení platenia daňového nedoplatku v splátkach. Daňový subjekt môže minimalizovať úrok z omeškania, kedy počas povoleného odkladu alebo platenia dane v splátkach daňový subjekt platí nižší úrok zo sumy odloženého daňového nedoplatku alebo zo sumy povolenej splátky a vyhne sa vymáhaniu daňového nedoplatku v daňovom exekučnom konaní.

Podľa daňového poriadku č. 563/2009 Z. z. podľa § 57 odklad platenia dane a povolenie splátok na žiadosť daňového subjektu môže správca dane povoliť odklad platenia dane, ktorej správu vykonáva, alebo povoliť platenie tejto dane v splátkach. Správca dane môže povoliť odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach, len ak dlžná suma bude zabezpečená záložným právom alebo niektorým zo spôsobov zabezpečenia záväzkov podľa Občianskeho zákonníka (§ 544 až 558). Pričom to neplatí, ak výška dane alebo nedoplatku na dani nepresiahne 3 000 eur. Daňový subjekt spolu so žiadosťou o povolenie odkladu platenia dane alebo platenia dane v splátkach predloží aj analýzu svojej finančnej a ekonomickej situácie; povinnosť predložiť analýzu finančnej a ekonomickej situácie sa nevzťahuje na fyzickú osobu, ktorá nemá oprávnenie na podnikanie. Taktiež to správca dane môže povoliť najviac na 24 mesiacov odo dňa splatnosti dane alebo rozdielu dane oproti vyrubenej dani.

Odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach je možné povoliť najskôr odo dňa doručenia rozhodnutia o povolení odkladu platenia dane alebo rozhodnutia o povolení platenia dane v splátkach. Za dobu povoleného odkladu platenia dane alebo platenia dane v splátkach zaplatí daňový subjekt úrok zo sumy odkladu dane alebo zo sumy povolenej splátky. Pričom pri výpočte úroku sa použije trojnásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej v deň, ktorý nasleduje po dni splatnosti dane. V prípade, ak trojnásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky nedosiahne 10 %, pri výpočte úroku sa namiesto trojnásobku základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky použije ročná úroková sadzba 10 %. Úrok sa vypočíta za každý deň povoleného odkladu platenia dane alebo povoleného platenia dane v splátkach. Ak daňový subjekt zaplatí odloženú sumu dane alebo daň v splátkach uloženú rozhodnutím správcu dane v lehote kratšej, ako ukladá rozhodnutie, správca dane úrok z odloženej sumy vyrubí do dňa zaplatenia odloženej sumy dane alebo do dňa zaplatenia dane v splátkach. Úrok z odloženej sumy vyrubí správca dane rozhodnutím, pričom je splatný do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Tento úrok nemožno vyrubiť, ak uplynulo päť rokov od konca roka, v ktorom daňový subjekt zaplatil odloženú sumu dane alebo daň v splátkach.

Proti rozhodnutiu o odklade platenia dane alebo rozhodnutiu o platení dane v splátkach nemožno podať odvolanie. Lehotu určenú v rozhodnutí o povolení odkladu platenia dane alebo v rozhodnutí o povolení platenia dane v splátkach nemožno predĺžiť ani odpustiť jej zmeškanie. Ak zanikla daň, na ktorú správca dane povolil odklad alebo jej zaplatenie v splátkach, ruší sa rozhodnutie o povolení odkladu platenia dane alebo rozhodnutie o povolení platenia dane v splátkach vrátane rozhodnutia o úroku.

Na zabezpečenie daňového nedoplatku môže správca dane rozhodnúť o zriadení záložného práva k predmetu záložného práva vo vlastníctve daňového dlžníka alebo k pohľadávke daňového dlžníka. Záložné právo správcu dane vzniká vykonateľnosťou rozhodnutia o zriadení záložného práva. Rovnako môže správca dane rozhodnúť o zabezpečení daňového nedoplatku zriadením záložného práva

k predmetu záložného práva, ktorý daňový dlžník nadobudne v budúcnosti, a to aj vtedy, ak predmet záložného práva vznikne v budúcnosti alebo jeho vznik závisí od splnenia podmienky. Nemožno ho zriadiť k ortopedickým pomôckam a kompenzačným pomôckam vrátane osobného motorového vozidla ťažko zdravotne postihutej osoby. Záložné právo k pohľadávke je účinné voči poddlžníkovi, ak je poddlžník o tom písomne vyrozumený. Rozhodnutie o zabezpečení daňového nedoplatku zriadením záložného práva k zálohu daňového dlžníka sa doručí daňovému dlžníkovi a osobe evidujúcej záloh. Ak ide o záložné právo k pohľadávke daňového dlžníka, rozhodnutie o zabezpečení daňového nedoplatku zriadením záložného práva k pohľadávke daňového dlžníka sa doručí daňovému dlžníkovi a poddlžníkovi. Proti rozhodnutiu podľa piatej vety v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia môže daňový dlžník podať odvolanie; rovnako podľa šiestej vety môže daňový dlžník a poddlžník podať odvolanie. Poddlžník môže v odvolaní namietat len neexistenciu alebo zánik pohľadávky, ktorá je predmetom záložného práva; toto tvrdenie je povinný preukázať. Odvolanie nemá odkladný účinok. Rozhodnutie o zabezpečení daňového nedoplatku zriadením záložného práva sa zašle na zápis alebo na registráciu podľa Občianskeho zákonníka. Katastru nehnuteľností alebo príslušnému registru správca dane oznámi, kedy rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Na účely tohto zákona sa poddlžníkom rozumie dlžník daňového dlžníka.

Odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach možno povoliť, ak je to v súlade so zákonom č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako napríklad zákon o štátnej pomoci.

Ak daňový subjekt nesplní podmienky určené v rozhodnutí o povolení odkladu platenia dane alebo v rozhodnutí o povolení platenia dane v splátkach, ďalší odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach správca dane môže povoliť, iba ak uplynuli najmenej dva roky odo dňa, ktorý bol v poslednom rozhodnutí o povolení odkladu platenia dane alebo v poslednom rozhodnutí o povolení platenia dane v splátkach určený ako deň, keď mala byť daň zaplatená. V prípade, že daňový subjekt nezaplatí odloženú daň vo výške a v lehote určenej správcom dane v rozhodnutí alebo nezaplatí splátku dane vo výške a v lehote určenej správcom dane v rozhodnutí, stáva sa splatnou celá suma neuhradenej dane dňom pôvodnej splatnosti dane alebo splátky dane. Správca dane zo sumy neuhradenej dane vyrubí úrok z omeškania. Správca dane je povinný začať daňové exekučné konanie do 30 pracovných dní odo dňa, keď mala byť daň alebo splátka dane zaplatená.

Zákon v súčasnosti neumožňuje predĺžiť lehotu na podanie kontrolného a súhrnného výkazu. Ak sa podanie neurobí včas, existuje odporúčanie požiadať o odpustenie zmeškanej lehoty. Finančná správa bude prihliadať na odôvodnené žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty. Pričom súčasná situácia súvisiaca so šírením COVID-19 je pritom dostatočným dôvodom. Finančná správa zároveň spolu s MF SR pracuje na ďalších opatreniach, aj pre oblasť DPH, ktoré by zmiernili následky v súvislosti s koronavírusom pre daňovníkov. V prípade kontrolného a súhrnného výkazu, správca dane zo závažných dôvodov odpustí zmeškanie lehoty, ak o to daňový subjekt požiada najneskôr do 30 dní odo dňa, keď odpadli dôvody zmeškania, a ak v tej istej lehote urobí zmeškaný úkon. Pričom zmeškanie už predĺženej lehoty nemožno odpustiť, a zmeškanie lehoty nemožno odpustiť, ani ak uplynul od posledného dňa pôvodnej lehoty jeden rok. Spôsob podania žiadosti závisí od toho, či je subjektom, ktorý je povinný komunikovať s finančnou správou elektronicky alebo nie. Pričom osoba elektronicky komunikujúca s finančnou správou, tzn. má povinnosť elektronicky komunikovať s finančnou správou, prípadne elektronicky komunikuje s finančnou správou dobrovoľne podá žiadosť cez všeobecné podanie pre finančnú správu. Použije formulár „Všeobecné podanie pre finančnú správu“, ktoré sa nachádza v osobnej internetovej zóne v časti Katalóg formulárov – Správa daní – Podanie pre FS – Správa daní (Prihlásiť). Osoba elektronicky nekomunikujúca s finančnou správou, tzn. nemá povinnosť elektronicky komunikovať, podá žiadosť o odpustenie lehoty v papierovej podobe.

Nariadenie o zániku daňového nedoplatku súvisiaceho s daňou z príjmov v príkladoch

Ing. Klára Klabníková a kol.

Za účelom riešenia aktuálnych problémov na zamedzenie šírenia koronavírusu COVID-19 a na zmiernenie ekonomických dopadov na daňové subjekty Vláda SR vydala **Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 48/2020 Z. z. z 18. marca 2020 o zániku daňového nedoplatku zodpovedajúceho nezaplatenej sankcii prislúchajúcej k zaplatenej dani z príjmov** (ďalej len „nariadenie“). Nariadenie je podľa § 2 účinné dňom vyhlásenia, t.j. od 19. marca 2020.

Nariadenie je vypracované v súlade s **§ 160 ods. 3 zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní** (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „daňový poriadok“). Podľa tohto ustanovenia sa vo všeobecnosti, ak si to ekonomická situácia vyžiada, vydá vláda SR svoje Nariadenie, ktorým ustanoví podmienky zániku daňového nedoplatku a prípady, v ktorých daňovým subjektom, ktoré do termínu ustanoveného v nariadení majú zaplatenú aspoň daň, zaniká daňový nedoplatok zodpovedajúci nezaplatenej sankcii prislúchajúcej k tejto (zaplatenej) dani, ako v tomto prípade.

1. Daňový nedoplatok, daň a daňový nedoplatok podľa daňového poriadku

Za účelom správneho posúdenia zániku daňového nedoplatku je potrebné uviesť čo rozumieme daňovým nedoplatkom, daňou a zánikom daňového nedoplatku podľa daňového poriadku.

Daňovým nedoplatkom je podľa § 2 písm. f) daňového poriadku **dĺžná suma dane** po lehote jej splatnosti.

Daňou je podľa § 2 písm. b) daňového poriadku daň podľa osobitných predpisov aj vrátane úroku z omeškania, úroku a pokuty podľa daňového poriadku alebo osobitných predpisov.

Zánik daňového nedoplatku upravuje § 84 daňového poriadku, v ktorom sú uvedené spôsoby zániku daňového nedoplatku, napr. ak dôjde k zániku daňového subjektu bez právneho nástupcu. Daňový nedoplatok zaniká dňom právoplatnosti rozhodnutia správca dane o zániku daňového nedoplatku a podmienok uvedených v tomto ustanovení.

Daňový nedoplatok a jeho zánik na účely nariadenia má osobitné podmienky uvedené v nariadení na účely jeho uplatnenia.

2. Sankcia podľa daňového poriadku na účely uplatnenia nariadenia

Nariadenie pojednáva o daňovom nedoplatku, ktorým je sankcia, ktorá bezprostredne súvisí s povinnosťami daňového subjektu podľa zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v z.n.p. (ďalej len „ZDP“). Preto je potrebné uviesť v skrátenej forme a len v súvislosti so ZDP, čo je sankcia podľa § 154-156 daňového poriadku.

Vo všeobecnosti uloženiu sankcie predchádza vznik správneho deliktu, ktoré sú obsiahnuté v § 154 daňového poriadku. Správneho deliktu sa dopustí daňový subjekt alebo iná osoba, ak nesplní povinnosti alebo jednu z povinností uložených osobitnými predpismi vrátane zákona o dani z príjmov. Za sankciu sa podľa daňového poriadku považuje pokuta, úhrnná pokuta a úrok z omeškania.

Pokutu podľa § 155 daňového poriadku uloží správca dane aj za porušenie povinností nepeňažnej povahy ako je napr. podanie daňového priznania, hlásenia, oznámenia po ustanovenej lehote uvedená v zákone o dani z príjmov.

Úhrnná pokuta podľa § 155 daňového poriadku uloží správca dane, keď sa daňový subjekt dopustí viac ako jedného správneho deliktu jedného právneho predpisu.

Úrok z omeškania podľa § 155 daňového poriadku vyrubí správca dane, ak daňový subjekt nezaplatí alebo neodvedie napr. daň v ustanovenej lehote a v ustanovenej výške podľa daňového priznania alebo rozhodnutia správca dane.

3. Daňový nedoplatok podľa nariadenia

Ako je už uvedené vyššie daňový nedoplatok podľa nariadenia bezprostredne súvisí s povinnosťami daňového subjektu vyplývajúce zo zákona o dani z príjmov v prípade, ak daňový subjekt tieto povinnosti vykonal po zákonom ustanovenej lehote. T.zn., že daňový subjekt sa v takomto prípade dopustil správneho deliktu podľa § 154 daňového poriadku, za ktorý správca dane vyrubí sankciu podľa § 155 alebo podľa § 156 daňového poriadku v závislosti od toho akého správneho deliktu sa daňový subjekt dopustil, či peňažnej alebo nepeňažnej povahy. Ak sankciu daňový subjekt nezaplatí v určenej výške a v ustanovenej lehote, stáva sa nezaplatená sankcia daňovým nedoplatkom, ktorý po splnení podmienok uvedených v nariadení zanikne zo zákona. T.zn., že už nie je potrebné, aby daňový subjekt vykonal ďalšie úkony na jeho zánik, napr. požiadal správcu dane o jeho úľavu alebo odpustenie.

4. Povinnosti daňového subjektu podľa zákona o dani z príjmov súvisiacich so zánikom daňového nedoplatku

Povinnosti daňového subjektu vykonané po ustanovenej lehote súvisiace s uplatnením nariadenia sú :

1. podanie daňového priznania k dani z príjmov za zdaňovacie obdobie roku 2019 podaného podľa § 49 zákona o dani z príjmov, ktoré má daňový subjekt povinný podať v lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP, t.j. do troch mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia. Táto lehota sa predlžuje dorúčením písomného oznámenia podľa § 49 ods. 3 písm. a) ZDP najviac o tri celé kalendárne mesiace alebo najviac o šesť kalendárnych mesiacov podľa § 49 ods. 3 písm. b) ZDP, ak daňový subjekt poberal zdaniteľné príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí.
2. zaplataenie sumy dane uvedenej v podanom daňovom priznaní po lehote jej splatnosti, ktorá lehota splatnosti je totožná s lehotou na podanie daňového priznania. T.zn., že lehota, v ktorej je daňový subjekt povinný podať daňové priznanie je suma dane uvedená v daňovom priznaní aj splatná, t.j. 31.03.2020, alebo v lehote, o akú oznámil daňový subjekt predĺženie lehoty na podanie daňového priznania.
3. podanie ročného hlásenia o vyúčtovaní dane, o úhrne príjmov zo závislej činnosti, o daňovom bonuse a o daňovom bonuse za zaplataené úroky (ďalej len „hlásenie“) podľa § 39 ods. 9 písm. b) ZDP a v lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP do konca apríla po uplynutí zdaňovacieho obdobia, t.j. za zdaňovacie obdobie 2019 je zamestnávateľ, ktorý je platiteľom dane je povinný podať správcovi ročné hlásenie do 30. apríla 2020.
4. zaplataenie sumy uvedenej v hlásení v rovnakej lehote ako je lehota na podanie hlásenia podľa § 49 ods. 2 ZDP, t.j. do 30. apríla 2020.
5. podanie oznámenia podľa § 43 ods. 17 písm. a) ZDP o zrazení a odvedení dane vyberanej zrážkou, ktoré podáva poskytovateľ zdravotnej starostlivosti ako platiteľ dane definovaný v § 2 písm. z) ZDP, do troch kalendárnych mesiacov po uplynutí kalendárneho roka z príjmov (peňažné a nepeňažné plnenia) uvedených v § 43 ods. 3 písm. o) ZDP, t.j. za rok 2019 platiteľ dane ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je povinný podať oznámenie o zrazení a odvedení dane do 31. marca 2020.
6. odvedenie dane vyberanou zrážkou v lehote podľa § 43 ods. 17 ZDP je platiteľ povinný túto zrazenú daň odvieť správcovi dane do troch kalendárnych mesiacov po uplynutí kalendárneho roka, v ktorom bolo peňažné a nepeňažné plnenie prijaté podľa § 43 os. 3 písm. o) ZDP od držiteľa definovaný v § 2 písm. y) ZDP.

Poznámka: podmienkou, aby sa sankcia (pokuta alebo úrok z omeškania) stala daňovým nedoplatkom je, aby sankcia nebola zaplataená, pretože len nezaplataená sankcia (rovnako aj pri inej dani, vo všeobecnosti) sa stáva daňovým nedoplatkom. Ak daňový subjekt sankciu zaplatí, nevzniká daňový nedoplatok a nemá čo zaniknúť podľa Nariadenia. Zn. to, že na zaplataenú sankciu nemožno uplatniť Nariadenie.

5. Komentár k Nariadeniu

Nariadenie ustanovuje: deň, ku ktorému zaniká daňový nedoplatok, definuje, čo sa považuje za daňový nedoplatok na účely jeho zániku podľa Nariadenia, podmienky zániku daňového nedoplatku a daňový subjekt, na ktorého sa zánik daňového nedoplatku vzťahuje.

Nariadenie obsahuje dve ustanovenia: **ust. § 1 odseky 1 a 4** upravuje postup a podmienky zániku daňového nedoplatku a jeho definíciu na účely Nariadenia a **ust. § 2** ustanovuje jeho účinnosť.

❖ K § 1 Nariadenia

Odsek 1 - určuje deň, ku ktorému zaniká daňový nedoplatok; daňový nedoplatok zaniká dňom 1. január 2021 vrátane. Za daňový nedoplatok na účely uplatnenia Nariadenia sa považuje nezaplatená sankcia prislúchajúca k dani z príjmov za oneskorené podanie daňového priznania k dani z príjmov za nezaplatenie sumy dane z príjmov v ustanovenej lehote uvedenej v podanom daňovom priznaní po splnení podmienok na jeho zánik ako je uvedené v odseku 2.

Odsek 2 - určuje podmienky zániku daňového nedoplatku, ktoré musia byť splnené, aby došlo k zániku daňového nedoplatku podľa Nariadenia. Podmienka splnenia zániku daňového nedoplatku je nasledovná: ak posledný deň lehoty na podanie daňového priznania k dani z príjmov uplynie 31.03. 2020, 30.04.2020 alebo 31.05.2020, a ak daňový subjekt podal toto daňové priznanie najneskôr 30.06.2020, môže aj skôr a aj daň zaplatiť skôr, ale nie neskôr ako 30.06.2020, daňový nedoplatok zaniká k 1. januáru 2021.

Z uvedené ust. § 1 ods. 1 a 2 Nariadenia vyplýva, že ak daňový subjekt podal daňové priznanie k dani z príjmov najneskôr 30.06.2020 a daň z príjmov uvedená v podanom daňovom priznaní zaplatil daňový subjekt tiež najneskôr 30.06.2020, daňový nedoplatok k 1. januáru 2021 zaniká. Ide o daňový subjekt, ktorý má podľa § 49 ods. 3 ZDP predĺženú lehotu na jeho podanie.

Podľa **ust. § 1 ods. 3** sa Nariadenie vzťahuje aj na zánik daňového nedoplatku na dani z príjmov, ktorým je nezaplatená sankcia prislúchajúca k dani z príjmov za oneskorené podanie oznámenia o zrazení a odvedení dane z príjmov a za neodvedenie dane vyberanej zrážkou v ustanovenej lehote za podmienok podľa odseku 4.

Podľa **§ 1 ods. 4** Nariadenia daňový nedoplatok zaniká aj daňovému subjektu, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý mal povinnosť predložiť oznámenie o zrazení a odvedení dane z príjmov vyberanej zrážkou v lehote do 31.03.2020 za zdaňovacie obdobie roku 2019, ak toto oznámenie o zrazení a odvedení dane z príjmov podal neskôr, ale najneskôr do 30.06.2020 a ak daň vyberanú zrážkou uvedená v oznámení neodviedol v ustanovenej lehote, ale v lehote najneskôr 30.06.2020.

Uplatnenie tohto Nariadenia bude mať podľa dôvodovej správy negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy vo výške približne sumu 830 tis. €. Ide o výšku sankcií pripadajúcich na mesiace apríl až jún, ktorý finančná správa vyrubila subjektom za rok 2019 zo správy daní z príjmov fyzických a právnických osôb.

❖ Praktické príklady k uplatneniu Nariadenia

Príklad č. 1

Vzťahuje sa Nariadenie na daňovníkov, ktorí podali oznámenie o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania na dani z príjmov za zdaňovacie obdobie 2019 a aj na daňovníkov, ktorí toto oznámenie o predĺžení lehoty na jeho podanie nepodali?

Odp. Áno, Nariadenie sa vzťahuje na všetkých daňovníkov, t.j. na tých, ktorí podali oznámenie podľa § 49 ods. 3 ZDP o predĺžení lehoty na jeho podania a túto lehotu nedodržali, ako aj na tých, ktorí oznámenie o predĺžení lehoty na jeho podanie správcovi dane nepodali, ale povinnosť podať daňové priznanie a daň zaplatili splnili najneskôr 30.06.2020 za zdaňovacie obdobie 2019.

Príklad č. 2**Čo sa považuje za daňový nedoplatok podľa Nariadenia?**

Odp. Za daňový nedoplatok na účely uplatnenia Nariadenia sa považuje sankcia, ktorou je:

- a) pokuta uložená za oneskorené podanie daňového priznania k dani z príjmov - § 49 ZDP*
- b) úrok z omeškania vyrubený za oneskorené zaplatenie dane z príjmov zo sumy dane uvedenej v podanom daňovom priznaní až do dňa zaplatenia - § 49 ZDP*
- c) pokuta uložená za oneskorené podanie ročného hlásenia - § 49 ZDP*
- d) úrok z omeškania vyrubený za oneskorené zaplatenie dane z príjmov zo sumy dane uvedenej v podanom ročnom hlásení až do dňa zaplatenia - § 49 ZDP*
- e) pokuta uložená za oneskorené podanie oznámenia poskytovateľom zdravotnej starostlivosti - § 43 ods. 17 písm. a) ZDP*
- f) úrok z omeškania vyrubený za oneskorené odvedenie zrazenej zrážkovej dani z nepeňažných plnení poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý mu bolo poskytnuté od držiteľa uvedenej v oznámení až do dňa odvedenia dane - § 43 ods. 17 a § 43 ods. 3 písm. o) ZDP.*

Príklad č. 3

Vzťahuje sa na daňový subjekt Nariadenie v prípade, keď daňový subjekt nepodal podľa § 49 ods. 3 ZDP oznámenie o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania za ZO 2019. Daňové priznanie podal 27.03.2020, ale daň zaplatil až 27.05.2020?

Odp.: Daňový subjekt podal daňové priznanie v ustanovenej lehote, t.j. do 31.03.2020, ale sumu dane uvedenú v daňovom priznaní zaplatil po ustanovenej lehote uvedenej v § 49 ods. 2 ZDP, t.j. daň je splatná v rovnakej lehote ako podanie daňového priznania. Daň bola zaplatená v lehote ustanovenej v § 1 ods. 2 Nariadenia, t.j. do 30.06.2020. Zn. to, že daňovník splnil podmienku na zánik daňového nedoplatku, ktorým je, resp. bude sankcia – úrok z omeškania za oneskorené zaplatenie dane.

Príklad č. 4

Vzťahuje sa na daňový subjekt Nariadenie v prípade, keď daňový subjekt nepodal podľa § 49 ods. 3 ZDP oznámenie o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania za ZO 2019. Daňové priznanie podal 27.05.2020 a daň zaplatil až 17.06.2020.

Odp.: Daňový subjekt splnil podmienky zániku daňového nedoplatku podľa § 1 ods. 1 Nariadenia. Daňovým nedoplatkom je nezaplatená pokuta za oneskorené podanie daňového priznania a nezaplatený úrok z meškania za oneskorené zaplatenie dane uvedenej v tomto daňovom priznaní. Daňové priznanie a daň zaplatil daňový subjekt po ustanovenej lehote, t.j. po 31. 03.2020, ale v lehote pre zánik daňového nedoplatku podľa Nariadenie, t.j. do 30.06.2020.

Príklad č. 5

Vzťahuje sa na daňový subjekt Nariadenie v prípade, keď daňový subjekt nepodal podľa § 49 ods. 3 ZDP oznámenie o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania za ZO 2019. Daňové priznanie podal 30.06.2020 a daň zaplatil až 06.07.2020?

Odp.: Daňový subjekt splnil podmienku zániku daňového nedoplatku podľa § 1 ods. 2 Nariadenia, ktorým je nezaplatená pokuta za oneskorené podanie daňového priznania, avšak nesplnil podmienku na zánik daňového nedoplatku, ktorým je úrok z omeškania za nezaplatenú daň najneskôr v lehote 30.06.2020, ktorú zaplatil až 06.07.2020. Úrok z omeškania prislúchajúci k dani zaplatenej po lehote sa nestáva daňovým nedoplatkom na jeho zánik podľa § 1 ods. 2 Nariadenia. Daňový subjekt je povinný úrok z omeškania zaplatiť v lehote a vo výške podľa rozhodnutia správcu dane.

Príklad č. 6

Vzťahuje sa Nariadenie na daňový subjekt, ktorého zdaňovacím obdobím je hospodársky rok plynúci od 01.03.2019 do 29.02.2020, keď daňový subjekt nepodal podľa § 49 ods. 3 ZDP oznámenie o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania za ZO 2019. Daňové priznanie podal 17.05.2020 a daň zaplatil až 29.06.2020?

Odp.: Zákonná trojmesačná lehota po skončení zdaňovacieho obdobia tohto daňovníka na podanie daňového priznania končí 31.05.2020. Daňový subjekt podal daňové priznanie v ustanovenej lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP,

nie je dôvod pre uloženie sankcie (pokuty). Sumu dane uvedenú v tomto daňovom priznaní zaplatil po ustanovenej lehote dňa 29.06.2020, ale v lehote podľa § 1 ods. 2 Nariadenia, t.j. do 30.06.2020. Daňový subjekt splnil podmienku zániku daňového nedoplatku podľa § 1 ods. 2 Nariadenia, ktorou je úrok z omeškania za nezaplatenú daň v ustanovenej lehote, t.j. do 31.05.2020.

Priklad č. 7

Vzťahuje sa na daňový subjekt Nariadenie v prípade, keď daňový subjekt podal podľa § 49 ods. 3 písm. a) ZDP oznámenie o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania za ZO 2019, v ktorom si predĺžil lehotu na jeho podanie do 30.04.2020. Daňové priznanie podal 30.06.2020 a v tento deň zaplatil aj daň.

Odp.: Daňový subjekt podal daňové priznanie po ustanovenej lehote a aj daň zaplatil po ustanovenej lehote, pričom však splnil podmienky (dodržiaval lehotu na podanie daňového priznania a zaplataenie dane do 30.06.2020 podľa Nariadenia) na zánik daňového nedoplatku k 1.1.2021 podľa § 1 ods. 1 a 2 Nariadenia. Daňovým nedoplatkom sa stáva sankcia, ktorou je pokuta za podanie daňového priznania po ustanovenej lehote a úrok z omeškania za nezaplatenie dane tiež v ustanovenej lehote.

Priklad č. 8

Vzťahuje sa na daňový subjekt Nariadenie, keď daňový subjekt, ktorým je zamestnávateľ ako platiteľ dane, je povinný predložiť správcovi dane hlásenie v lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP, t.j. do konca apríla po uplynutí zdaňovacieho obdobia hlásenie podľa § 39 ods. 9 písm. b) ZDP, ak

- a) zamestnávateľ hlásenie podal 29.5.2020 a v tejto lehote aj daň uvedenú v hlásení zaplatil.
- b) zamestnávateľ hlásenie podal 06.07.2020 a v tejto lehote aj daň uvedenú v hlásení zaplatil?

Odp.: a) Daňovým nedoplatkom je aj pokuta za oneskorené podanie hlásenia, ktoré daňový subjekt predložil správcovi dane 29.5.2020, čo bolo po ustanovenej lehote, ktorý bol 30.04.2020 za zdaňovacie obdobie 2019 a rovnako aj zaplataenie dane v rovnakej lehote ako podanie hlásenia. Ak túto pokutu a úrok z omeškania zamestnávateľ nezaplatil v lehote jej splatnosti, pričom daňový subjekt tieto úkony vykonal do 30.06.2020 ako ustanovuje § 1 ods. 2 Nariadenia, stáva sa pokuta daňovým nedoplatkom a podľa § 1 ods. 1 Nariadenia zaniká. b) Ak daňový subjekt podá hlásenie a daň zaplatí 06.07.2020 na tento prípad sa nevzťahuje Nariadenie z dôvodu, že daňovník nedodržiaval lehotu na vykonanie úkonov do 30.06.2020 ako ustanovuje Nariadenie na zánik daňového nedoplatku.

V takýchto prípadoch môže daňový subjekt požiadať správcu dane o úľavu alebo o odpustenie sankcie podľa § 157 daňového poriadku, ktorá nebola zaplataená prislúchajúca k zaplataenej dani alebo po vykonaní úkonu nepeňažného plnenia, t.j. podanie hlásenia, daňového priznania alebo oznámenia.

Priklad č. 9

Vzťahuje sa Nariadenie na platiteľa dane (poskytovateľ zdravotnej starostlivosti), ktorý je povinný predložiť správcovi dane do troch kalendárnych mesiacov po uplynutí kalendárneho roka 2019, t.j. do 31.3.2020 oznámenie o zrazení a odvedení dane a v tejto lehote daň vybranú zrážkou aj odvieť správcovi dane podľa § 43 ods. 17 písm. b) ZDP vrátane prechodného ust. 52zza ods. 8 ZDP v prípade, keď o platiteľ toto oznámenie a zrazení daň odvieť 25.05.2020?

Odp.:

Platiteľ dane splnil podmienky zániku daňového nedoplatku podľa § 1 ods. 4 Nariadenia, keď oznámenie predložil a daň odvieť v lehote do 30.06.2020. Daňovým nedoplatkom je nezaplataená pokuta za oneskorené podanie oznámenia podľa § 43 ods. 17 ZDP a nezaplataený úrok z meškania za oneskorené odvedenie dane vybranú zrážkou podľa § 43 ods. 3 písm. o) ZDP.

✓ Zhrnutie:

Zánik daňového nedoplatku podľa Nariadenia súvisí bezprostredne s povinnosťami podľa zákona o dani z príjmov, ktoré daňový subjekt vykonal po ustanovenej lehote za zdaňovacie obdobie roku 2019. Zánik daňového nedoplatku sa vzťahuje na úkony, ktorých povinnosť upravuje zákon o dani z príjmov

uvedené v Nariadení, ktoré daňový subjekt vykonal v lehote ustanovenej v Nariadení, t.j. najneskôr 30.06.2020.

✓ **Poznámka:**

Ide pomerne o zdĺhavý procesný postup, ktorého výsledkom je zánik daňového nedoplatku, čo zn. že správca dane by mal najprv vydať rozhodnutie o uložení pokuty za oneskorené podanie daňového priznania, ročného hlásenia alebo podanie oznámenia alebo o vyrubení úroku z omeškania za zaplatenie dane po ustanovenej lehote ako aj odvedenie dane vybranej zrážkou po ustanovenej lehote, riadne zúčtovať do evidencie daní a následne odpísať ako zánik daňového nedoplatku alebo priamo vydať rozhodnutie o zániku daňového nedoplatku, ktoré by nadobudlo právoplatnosť dňom jeho vydania. Preto sa predpokladá, že dôjde k úprave, resp. k doplneniu procesného postupu zániku daňového nedoplatku skôr ako sa začne Nariadenia uplatňovať, t.j. po 30.6.2020 za účelom odstránenie administratívnej záťaže procesného postupu na operatívne uplatnenie Nariadenia smerujúceho k zániku daňového nedoplatku.

Preddavky a preddavky na daň inak

Jana Fülöpová

S daňou z motorových vozidiel sa nestretávame iba jedenkrát v rámci kalendárneho roka (ako by sa mohlo zdať) ale môžeme sa s ňou stretnúť aj viackrát počas roka. Nie však z dôvodu zmien, ktoré nastanú u podnikateľov a ktorí tieto zmeny nemajú povinnosť, zvlášť vo vzťahu k dani z motorových vozidiel, oznamovať správcovi dane, ale z dôvodu, ktorý vyplýva z podaného daňového priznania za predchádzajúce zdaňovacie obdobie a tým je povinné vyplnenie tzv. „predpokladanej dane“.

Daňovník, ktorý vyplní daňové priznanie, má povinnosť vyplniť nielen údaje týkajúce sa uplynulého zdaňovacieho obdobia (toho, za ktoré práve plní daňovú povinnosť), ale tiež v tomto podávanom daňovom priznaní myslieť aj na budúce zdaňovacie obdobie prostredníctvom vyplnenia povinného riadku 40 v IV. Oddiele daňového priznania s názvom „Predpokladaná daň“.

Predpokladaná daň, jej vyjadrenie sumou, je teda tou, ktorá podmieňuje platenie preddavkov na daň na to zdaňovacie obdobie, za ktoré až následne bude vyčíslená skutočná daňová povinnosť. Na základe uvedeného je vhodné pripomenúť si definíciu preddavku na daň, ktorá je priamo uvedená v § 10 ods. 1 zákona č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z motorových vozidiel“).

Preddavok na daň je v uvedenom ustanovení definovaný, citujem: „ako platba vypočítaná z predpokladanej dane, ktorú je daňovník povinný platiť počas zdaňovacieho obdobia“.

Aj v definícii preddavku na daň sa stretávame s pojmom, ktorý bol už vyššie uvedený – predpokladaná daň.

Predpokladaná daň, jej definícia uvedená v 10 ods. 2 zákona o dani z motorových vozidiel, je súčtom ročných sadzieb daní upravených podľa § 7 za každé vozidlo, ktoré je predmetom dane k 1. januáru zdaňovacieho obdobia a nie je oslobodené od dane podľa § 4 ods. 1 písm. b) až d).

Znamená to teda, že do predpokladanej dane sa „započítava“ **ročná sadzba dane** za každé vozidlo, **upravená primárne podľa veku vozidla**, následne upravená v závislosti od toho, či ide o **vozidlo hybridné alebo či vozidlo využíva alternatívne palivo (CNG, LNG, alebo vodík)**. Do predpokladanej dane sa **nezapočítava** ročná sadzba dane za tie vozidlá, ktoré spĺňajú **podmienku oslobodenia od dane**, ako už bolo vyššie uvedené podľa § 4 ods. 1 písm. b) až d); t. j. za tie vozidlá, ktoré **slúžia zákonom vymedzenému účelu** a tým je:

- ochrana ľudského zdravia alebo majetku,
- poskytovanie osobnej pravidelnej dopravy vo verejnom záujme, alebo
- využitie výhradne v poľnohospodárskej výrobe a v lesnej výrobe.

Preto, aby ročná sadzba dane za tieto vozidlá (zo zákona oslobodené od dane) nebola súčasťou predpokladanej dane, je potrebné zodpovedať, či tieto vozidlá, okrem toho, že sú predmetom dane k 1. januáru toho zdaňovacieho obdobia, na ktoré sa majú preddavky na daň platiť, skutočne plnia tú úlohu, pre ktorú sú zo zákona oslobodené od dane.

Priklad: Daňovník – dopravca zabezpečuje osobnú pravidelnú dopravu vo verejnom záujme niekoľko rokov za sebou. Avšak ku koncu roka mu zmluva s orgánom verejnej správy na poskytovanie dopravy vo verejnom záujme končí a jej obnovenie očakáva až v ďalšom roku, nie však k 1.1. Ako bude daňovník postupovať pri výpočte predpokladanej dane na účely platenia preddavkov na daň?

Predpokladaná daň je súčtom ročných sadzieb daní upravených podľa § 7 za každé vozidlo, ktoré je predmetom dane k 1. januáru zdaňovacieho obdobia a nie je oslobodené od dane podľa § 4 ods. 1 písm. b) až d). Vozidlá, ktoré daňovník používal na zabezpečenie osobnej pravidelnej dopravy, pri výpočte predpokladanej dane na účely platenia preddavkov na daň zahrnie medzi tie, za ktoré sa upravená ročná sadzba dane započíta do celkového súčtu (upravených ročných sadzieb daní) predstavujúceho predpokladanú daň, nakoľko tieto vozidlá nepoživajú výsadu vozidiel oslobodených od dane k 1.1.

Ak by išlo o vozidlo, ktorým je **tahač a náves** a tieto spĺňajú podmienku vytvorenia jednej návesovej jazdnej súpravy podľa § 6 ods. 2 zákona o dani z motorových vozidiel, potom do predpokladanej dane sa započítava nie tá **ročná sadzba dane**, ktorá reálne vozidlu podľa hmotnosti a počtu náprav prináleží, ale **najbližšia nižšia ročná sadzba dane a až následne sa upravuje podľa veku vozidla**, a tiež v závislosti od toho, či ide o vozidlo **hybridné alebo či vozidlo využíva alternatívne palivo (CNG,LNG, alebo vodík)**.

Definícia v § 6 ods. 2

Daňovník zaradi v daňovom priznaní **tahač a osobitne náves** do najbližšej nižšej ročnej sadzby dane, než do akej by patrili podľa najväčšej technicky prípustnej celkovej hmotnosti alebo celkovej hmotnosti uvedenej v doklade, ako jednu návesovú jazdnú súpravu iba raz, ak sa aj použili počas zdaňovacieho obdobia v rôznych návesových jazdných súpravách; na zmeny počas zdaňovacieho obdobia sa neprihliada. Spôsob, úpravy ročnej sadzby dane platný pre podanie daňového priznania sa využíva aj v súvislosti s vyčíslením predpokladanej dane.

Priklad na započítanie ročnej sadzby dane do predpokladanej dane pre vozidlá použité v návesovej jazdnej súpravy:

Vozidlo tahač 28 t a 2 nápravy – namiesto zodpovedajúcej ročnej sadzby dane 2 075 eur použije **1 862 eur**

24 t - 26 t	1 862 eur
26 t - 28 t	2 075 eur

Vozidlo náves 36t a 3 nápravy - namiesto zodpovedajúcej ročnej sadzby dane 2 375 eur použije **2 172 eur**

33 t - 35 t	2 172 eur
5t - 37 t	2 375 eur

Platenie preddavkov na daň je **obligatórnou povinnosťou** daňovníkov počas roka, ak sú splnené zákonom ustanovené podmienky. To, či daňovník bude platiť preddavky na daň, závisí od toho, či suma uvedená na riadku 40 (Predpokladaná daň) bude vyššia ako **700 eur**.

Ak teda suma na riadku 40 v IV. Oddiele daňového priznania **prekročila 700 eur**, daňovník sa **plateniu preddavkov na daň nevyhne**.

Ako často bude daňovník preddavky na daň povinný platiť počas zdaňovacieho obdobia, to závisí od toho, do akého rozpätia súm prináleží predpokladaná daň. Ak **predpokladaná daň prekročí 700 eur ale neprekročí 8 300 eur**, potom bude daňovník platiť preddavky na daň **štvrt'ročne** s lehotou splatnosti **do konca kalendárneho štvrt'roka**. Ak však **predpokladaná daň presiahne sumu 8 300 eur**, daňovník bude preddavky na daň platiť **mesačne**, v mesačných intervaloch, s lehotou splatnosti vždy **do konca kalendárneho mesiaca**.

Upozornenie:

Daňovník pri výpočte predpokladanej dane, upraví ročnú sadzbu dane prislúchajúcu každému jednotlivému vozidlu, ktoré je „súčasťou“ tejto predpokladanej dane. Úpravu každej jednej ročnej sadzby dane daňovník vykoná primárne v závislosti od „veku“ vozidla (t. j. použije takú úpravu ročnej sadzby dane, ktorá zodpovedá počtu kalendárnych mesiacov veku vozidla, počnúc mesiacom jeho prvej evidencie až do posledného mesiaca - mesiaca január (vrátane) toho zdaňovacieho obdobia, na ktoré sa preddavky na daň budú platiť). Až následne ročnú sadzbu dane daňovník upraví podľa toho, či vozidlo využíva alternatívne palivo alebo alternatívny pohon.

Priklad: Vozidlo s dátumom prvej evidencie 28. 2. 2016 bolo predmetom dane v roku 2019 a je predmetom dane aj v roku 2020. Ako mal daňovník povinnosť upraviť ročnú sadzbu dane za toto vozidlo pre účely jej uvedenia do riadku 40 s označením „predpokladaná daň“ v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie 2019? (Technické parametre úžitkového vozidla sú: hmotnosť vozidla 28 t a počet náprav - 2).

Úpravu ročnej sadzby dane mal daňovník primárne vykonať podľa veku vozidla, ktorý sa počíta na kalendárne mesiace, počnúc mesiacom prvej evidencie vozidla a končiac mesiacom január roku 2020 (vrátane). Ak ide

o vozidlo s dátumom prvej evidencie 28. 2. 2016, prvým kalendárnym mesiacom je mesiac február 2016 a posledným kalendárnym mesiacom je január 2020, teda ide o vozidlo, ktorého „vek“ je 48 kalendárnych mesiacov práve v mesiaci január 2020. Rozpätie kalendárnych mesiacov od 37 do 72 (vrátane) zodpovedá úprave ročnej sadzby dane spôsobom jej zníženia o 20%. Ak ide o vozidlo, ktorého základom dane je hmotnosť 28 t a 2 nápravy, zodpovedajúca ročná sadzba dane z prílohy č. 1 je síce 2 075 eur, avšak v závislosti od veku vozidla sa táto následne upraví znížením o 20%. Výsledná ročná sadzba dane po úprave, na účel jej uvedenia do riadku s označením „predpokladaná daň“ je 1 660 eur. Na základe takto upravenej ročnej sadzby dane (ak už nemá daňovník žiadne ďalšie vozidlo) by mal na zdaňovacie obdobie roku 2020 platiť štvrťročné preddavky na daň.

Príklad: Daňovník vypočítal predpokladanú daň v sume 1 500 eur za 2 vozidlá, ktoré budú predmetom dane aj v zdaňovacom období, na ktoré sa platia preddavky na daň. Aké sumy preddavkov a v akých lehotách má daňovník platiť?

Vzhľadom na to, že daňovník vypočítal predpokladanú daň v sume 1 500 eur (predpokladaná daň je vyššia ako 700 eur ale nižšia ako 8 300 eur) má povinnosť platiť štvrťročné preddavky na daň v sume 375 eur s lehotou splatnosti vždy do konca kalendárneho štvrťroka (31.3., 30.6., 30.9., 31.12.).

Upozornenie:

Ak koniec lehoty splatnosti preddavku pripadne na sobotu, nedeľu alebo deň pracovného pokoja, posledným dňom lehoty je najbližší nasledujúci pracovný deň.

Zákon o dani z motorových vozidiel rieši tie sumy predpokladanej dane, ktoré sú určujúce a povinné pre platenie preddavkov na daň a ktoré začínajú na „hranici“ 700 eur.

Pre sumu predpokladanej dane do 700 eur daňovníkovi nevzniká povinnosť platenia preddavkov na daň a tiež vtedy, ak vznikne daňová povinnosť počas zdaňovacieho obdobia (vznik daňovej povinnosti nie je viazaný na predtým vypočítanú predpokladanú daň, nakoľko vozidlo pri vzniku daňovej povinnosti počas zdaňovacieho obdobia nie je predmetom dane k 1.1.). Avšak od 1. 1. 2020 zákon o dani z motorových vozidiel umožňuje platenie preddavkov na daň aj v týchto vyššie uvedených prípadoch, teda ak:

- zákonom ustanovená suma predpokladanej dane je do 700 eur
- vznikne daňová povinnosť počas zdaňovacieho obdobia.

Aby mohol daňovník platiť preddavky na daň, ak ním vyčíslená predpokladaná daň je v sume do 700 eur, je nutné, aby požiadal správcu dane o možnosť platenia preddavkov na daň. Správca dane na žiadosť daňovníka môže určiť platenie preddavkov na daň (§ 10 ods. 5). Daňovník si však musí byť vedomý skutočnosti, že ak správca dane rozhodne o určení platenia preddavkov na daň na základe jeho žiadosti, daňovník sa voči rozhodnutiu nemôže odvolať.

Príklad: Daňovník uviedol v podanom daňovom priznaní za uplynulé zdaňovacie obdobie predpokladanú daň za vozidlá, ktoré bude používať v nasledujúcom zdaňovacom období. Suma predpokladanej dane nepresiahla 700 eur. Počas nasledujúceho zdaňovacieho obdobia daňovníkovi rozšírením vozového parku o nové vozidlá používané na podnikanie vznikla nová daňová povinnosť. Môže daňovník na základe tejto skutočnosti, nakoľko si je vedomý, že daňová povinnosť za všetky vozidlá po uplynutí zdaňovacieho obdobia bude vyššia ako 700 eur, požiadať o platenie preddavkov na daň správcu dane?

Napriek tomu, že daňovníkovi na základe predpokladanej dane nevznikla povinnosť platiť preddavky na daň, v súvislosti so vznikom daňovej povinnosti počas zdaňovacieho obdobia má tento daňovník možnosť požiadať správcu dane o určenie platenia preddavkov na daň. Správca dane môže rozhodnúť o platení preddavkov na daň na základe žiadosti daňovníka, avšak proti rozhodnutiu správcu dane o určení platenia preddavkov na daň sa daňovník nemôže odvolať.

Príklad: Môže daňovník požiadať o určenie platenia preddavkov na daň aj vtedy ak vie, že mu nevznikne nová daňová povinnosť počas zdaňovacieho obdobia a ním vyčíslená predpokladaná daň v podanom daňovom priznaní za uplynulé zdaňovacie obdobie nepresiahla 700 eur?

Napriek tomu, že daňovníkovi na základe predpokladanej dane nevznikla povinnosť platiť preddavky na daň a ani mu nevznikne nová daňová povinnosť počas zdaňovacieho obdobia, tento daňovník má možnosť požiadať správcu dane o určenie platenia preddavkov na daň. Rovnako ako v predchádzajúcom prípade, aj v tomto prípade správca

dane môže rozhodnúť o platení preddavkov na daň (i keď v tomto prípade preddavky na daň boli akoby stanovené v sume „0“ eur) na základe žiadosti daňovníka, avšak proti rozhodnutiu správcu dane o určení platenia preddavkov na daň sa daňovník nemôže odvolať.

Príklad: Ako vypočíta daňovník predpokladanú daň, ak k 1.1. 2020 budú súčasťou jeho vozového parku vozidlá:

- kategórie M1 so zdvihovým objemom valcov motora 1 550 cm³ (dátum prvej evidencie marec 2017),
- kategórie M1 so zdvihovým objemom valcov motora 1 820 cm³ (dátum prvej evidencie december 2016).

V akej sume bude daňovník platiť preddavky na daň?

Daňovník do daňového priznania za rok 2019 mal na riadku 40 uviesť predpokladanú daň, ktorú vypočítal ako súčet upravených ročných sadzieb daní za vozidlá kategórie M1 nasledovne:

Vozidlo kategórie M1 so zdvihovým objemom valcov motora 1 550 cm³, ročná sadzba dane 148 eur, upravená podľa veku vozidla o 25% (vek vozidla v januári 2020 bol 35 kalendárnych mesiacov)..... **111 eur**

Vozidlo kategórie M1 so zdvihovým objemom valcov motora 1 820 cm³, ročná sadzba dane 148 eur, upravená podľa veku vozidla o 20% (vek vozidla v januári 2020 bol 38 kalendárnych mesiacov)..... **118.4 eur**

Suma predpokladanej dane za používanie týchto dvoch vozidiel je 229,4 eura a je nižšia ako zákonom o dani z motorových vozidiel stanovená hranica 700 eur. Napriek tomu, že daňovník nemá podľa zákona o dani z motorových vozidiel povinnosť platiť preddavky na daň, môže požiadať o platenie preddavkov na daň správcu dane, ktorý môže o platení preddavkov na daň rozhodnúť.

Ak už daňovník **má predpísané preddavky** na daň, potom má povinnosť tieto platiť počas zdaňovacieho obdobia. Na platenie preddavkov na daň nemajú vplyv nasledovné zákonom vymedzené skutočnosti (§ 10 ods. 10 zákona o dani z motorových vozidiel):

- o zmena predmetu dane
- o vznik a zánik daňovej povinnosti
- o vznik a zánik oslobodenia od dane
- o zníženie a zvýšenie ročnej sadzby dane počas zdaňovacieho obdobia
- o podanie dodatočného daňového priznania

Napriek vyššie uvedeným skutočnostiam obsiahnutým v § 10 ods. 10 predsa len zákon o dani z motorových vozidiel **umožňuje prekonať** toto zákonné ustanovenie týkajúce sa neovplyvnenia platenia predpísaných preddavkov na daň a to tak, že umožní **konať správcovi dane (10 ods. 11), ktorý môže určiť platenie preddavkov na daň inak** za podmienky podania **žiadosti daňovníkom**. Proti rozhodnutiu správcu dane o určení platenia preddavkov na daň inak na základe žiadosti daňovníka sa nemožno odvolať.

Príklad: Daňovník má na základe predpokladanej dane povinnosť platiť štvrťročné preddavky na daň. Počas zdaňovacieho obdobia tomuto daňovníkovi vznikne „nová“ daňová povinnosť (zakúpenie nového vozidla). Má táto novovzniknutá daňová povinnosť vplyv na platenie preddavkov? Ak nie, môže daňovník požiadať o zmenu platenia preddavkov na daň z titulu vzniku „novej“ daňovej povinnosti?

Vznik daňovej povinnosti počas zdaňovacieho obdobia (§ 10 ods. 5) neovplyvní povinnosť platenia predpísaných preddavkov na daň počas zdaňovacieho obdobia. Daňovník má však možnosť požiadať správcu dane o určení platenia preddavkov na daň inak, s uvedením inej sumy, resp. zmeny termínu platenia preddavkov na daň zo štvrťročných na mesačné. Správca dane môže rozhodnúť o určení platenia preddavkov na daň inak, na základe žiadosti daňovníka s tým, že daňovník sa voči vydanému rozhodnutiu nemôže odvolať.

Od 1. 1. 2020 už nie je v zákone možnosť, aby správca dane určil preddavky na daň inak sám z vlastného podnetu. Dôvodom je zákonná úprava, ktorá túto možnosť vylúčila a to najmä z dôvodu, že správca dane nedisponuje takými podkladmi, na základe ktorých, by vedel posúdiť, že došlo k zmene (zmenám) oproti pôvodným skutočnostiam, (t. j. takým, ktoré boli podkladom pre výpočet predpokladanej dane). Vzhľadom na to, že zákon o dani z motorových vozidiel **neukladá povinnosť** oznamovať vznik a ani zánik daňovej povinnosti počas zdaňovacieho obdobia, (zostala už iba oznamovacia povinnosť o zániku daňovej povinnosti podľa § 8 ods. 7

zákona o dani z motorových vozidiel po uplynutí zdaňovacieho obdobia) správca dane nemal možnosť získať takú informáciu, ktorú by na účel stanovenia preddavkov na daň inak využil.

Upozornenie:

Zánik daňovej povinnosti podľa § 8 ods. 7 zákona o dani z motorových vozidiel sa vzťahuje vždy k 31. decembru predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia, ak v zdaňovacom období (tom, za ktoré sa daňové priznanie podáva) neboli splnené rozhodujúce skutočnosti podľa § 2 ods. 1 a v tomto zdaňovacom období o vozidle nebolo účtované, vozidlo nebolo evidované v daňovej evidencii alebo naň neboli uplatňované výdavky spojené s jeho používaním. Predpokladom pre uplatnenie možnosti oznámenia zániku daňovej povinnosti vo vzťahu ku konkrétnemu príslušnému zdaňovaciemu obdobiu, je správne posúdenie skutočnosti, že o vozidle nebolo účtované podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, že vozidlo nebolo evidované v daňovej evidencii podľa § 6 ods. 11 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov alebo na vozidlo neboli uplatňované výdavky spojené s používaním vozidla.

Príklad: Daňovník, ktorý má povinnosť na základe predpokladanej dane k 1. 1. platiť mesačné preddavky požiada správcu dane podľa § 10 ods. 11 zákona o dani z motorových vozidiel o zmenu platenia preddavkov na daň inak a to z mesačných na štvrťročné. Môže správca dane vyhovieť uvedenej požiadavke daňovníka?

Daňovník môže požiadať správcu dane o zmenu platenia preddavkov na daň podľa § 10 ods. 11 zákona o dani z motorových vozidiel, ak sa zmenila skutočnosť na základe, ktorej bola predpokladaná daň.

Príklad: Daňovník podal daňové priznanie, v ktorom vyčíslil predpokladanú daň. Zo sumy vyčíslenej predpokladanej dane vzišla povinnosť daňovníkovi platiť preddavky na daň. Počas roka, toho zdaňovacieho obdobia, na ktoré daňovník platí preddavky, zistil, že nesprávne vypočítal daň v daňovom priznaní, nakoľko opomenul uviesť nové vozidlá, ktoré ešte v tom roku, za ktoré daňové priznanie podal, začal používať na podnikanie (december). A práve za tieto vozidlá ani nezapočítal upravené ročné sadzby dane do sumy predpokladanej dane. Na základe uvedeného, daňovník podal dodatočné daňové priznanie, v ktorom uviedol správne všetky vozidlá a opravil aj sumu predpokladanej dane (poučenie k vyplneniu dodatočného daňového priznania toto umožňuje). Môže daňovník požiadať o určenie platenia preddavkov na daň?

Zákon o dani z motorových vozidiel ustanovuje, že dodatočné daňové priznanie nemá vplyv na predpísané preddavky na daň, avšak umožňuje daňovníkovi podať správcovi dane žiadosť o platenie preddavkov na daň inak. Daňovník si však musí byť vedomý toho, že voči rozhodnutiu správcu dane o určení platenia preddavkov na daň inak, nie je prípustné odvolanie. Správca dane v rozhodnutí o stanovení platenia preddavkov na daň inak upraví iba tie preddavky, ktorých splatnosť ešte nenastala.

Daňovníkovi sa počas zdaňovacieho obdobia môže vyskytnúť situácia, kedy u neho dôjde k viacnásobnej obmene vozového parku (opakovane mu vznikne alebo zanikne daňová povinnosť) alebo u neho dôjde k vzniku alebo zániku oslobodenia alebo podá viac dodatočných daňových priznaní. Ak na základe niektorej z uvedených skutočností správca dane vydal rozhodnutie o určení platenia preddavkov na daň inak a daňovníkovi opätovne vznikla niektorá z vyššie uvedených situácií, správca dane môže rozhodnúť znovu o stanovení preddavkov na daň inak, nakoľko zákon o dani z motorových vozidiel mu to nezakazuje.

Príklad: Správca dane na základe žiadosti daňovníka po podaní dodatočného daňového priznania určil platenie preddavkov na daň inak (pôvodne daňovník platil štvrťročné preddavky v sume 520 eur) na 2., 3. a 4. štvrťrok v sume 600 eur. Môže správca dane určiť platenie preddavkov na daň inak, ak daňovník opätovne podal žiadosť o určenie platenia preddavkov na daň počas 3. štvrťroku (ešte pred splatnosťou preddavku na daň na 3. štvrťrok) z dôvodu obmeny vozového parku?

Správca dane žiadosti daňovníka môže opätovne vyhovieť a vydať rozhodnutie o určení platenia preddavkov na daň inak na inú sumu na 3. štvrťrok a 4. štvrťrok.

Príklad: Daňovníkovi na základe predpokladanej dane v podanom daňovom priznaní vznikla povinnosť platiť preddavky na daň. Počas roka, zdaňovacieho obdobia na ktoré sa platia preddavky na daň, daňovníkovi zanikla daňová povinnosť pri jednom z vozidiel, ktoré boli predmetom dane k 1. 1. a za ktoré upravená ročná sadzba dane bola súčasťou predpokladanej dane. Zanikne alebo sa zmení automaticky

povinnosť platenia preddavkov na daň po zániku daňovej povinnosti alebo má daňovník možnosť požiadať o určenie platenia preddavkov na daň správcu dane?

Daňovníkovi na základe podaného dňového priznania a v ňom vyčíslenej predpokladanej dane vznikla povinnosť platiť preddavky na daň. Túto skutočnosť neovplyvní ani zánik daňovej povinnosti počas zdaňovacieho obdobia. Napriek tomu však môže daňovník požiadať správcu dane o určenie platenia preddavkov na daň inak.

Zákon o dani z motorových vozidiel ustanovuje nielen kedy **vzniká povinnosť platiť preddavky na daň** ale aj prípady, kedy **zo zákona zaniká** povinnosť platiť preddavky na daň.

Takýto **zákonný zánik povinnosti platiť preddavky na daň** je obsiahnutý v **§ 10 ods. 12** zákona o dani z motorových vozidiel.

Podľa § 10 ods. 12 zákona o dani z motorových vozidiel **zaniká povinnosť** platiť preddavky na daň počas zdaňovacieho obdobia, ak došlo k niektorej zo skutočností obsiahnutej v § 9 ods. 3 až 7 cit. zákona.

Takými skutočnosťami sú:

- zrušenie spoločnosti bez likvidácie,
- vyhlásenie konkurzu na majetok daňovníka,
- zrušenie daňovníka s likvidáciou,
- ukončenie podnikania alebo prerušenie podnikania a
- úmrtie daňovníka.

Ak teda **pocas zdaňovacieho obdobia** dôjde k niektorej z vyššie uvedených skutočností, **daňovník nie je** zo zákona **povinný platiť** tie preddavky na daň, ktoré sú splatné po dni, v ktorom k niektorej z týchto skutočností došlo.

Príklad: Daňovníkovi vznikla na základe predpokladanej dane povinnosť platiť preddavky na daň – štvrťročne. Daňovník 7. 8. 2020 ukončí podnikanie. Čo s predpísanými preddavkami na daň na 3. a 4. štvrťrok 2020?

§ 10 ods. 12 zákona o dani z motorových vozidiel pomenúva dôvody zákonného zániku platenia preddavkov na daň v prípadoch ustanovených v § 9 ods. 3 až 7. Jedným z takýchto dôvodov je aj ukončenie podnikania. Ak daňovník ukončí podnikanie, zaniká mu povinnosť platenia preddavkov splatných po dni, v ktorom došlo k tomuto zániku podnikania. Na základe uvedeného, daňovník nie je povinný preddavok na daň na 3. a 4. štvrťrok platiť.

Rukoväť audítorských štandardov

Ing. Petra Krišková, PhD.
Ing. Ján Užik, PhD.

Medzinárodný audítorský štandard (ISA) 720 – ZODPOVEDNOSŤ AUDÍTORA ZA INÉ INFORMÁCIE

ISA 720 bol v zmysle nových požiadaviek taktiež revidovaný a je platný pre audity účtovných závierok za obdobia končiace 15. decembra 2016 alebo neskôr. Oproti dovtedy platnému štandardu je tento štandard výrazne obsiahlejší a na zodpovednosť a úkony audítora týkajúce sa iných informácií a ich súladu s účtovnou závierkou kladie výrazný dôraz.

ISA 720 sa zaoberá zodpovednosťou audítora týkajúcou sa iných informácií¹, čo v tomto kontexte predstavujú informácie obsiahnuté vo **výročnej správe**. Je dôležité, aby si v rámci celkovej zodpovednosti audítor prečítal informácie vo výročnej správe a posúdil ich konzistenciu s informáciami vykázanými v účtovnej závierke. Existuje totiž riziko, že výročná správa, ktorá je v nesúlade s účtovnou závierkou, môže indikovať práve nesprávnosť v účtovnej závierke alebo výročnej správe. Zodpovednosť audítora za iné informácie platí bez ohľadu na to, či audítor získal iné informácie pred alebo po dátume správy audítora.

Cieľom audítora v súlade s ISA 720 po prečítaní iných informácií je:

- (a) posúdiť, či medzi inými informáciami a účtovnou závierkou neexistuje významný nesúlad,
- (b) posúdiť, či medzi inými informáciami a poznatkami audítora získanými počas auditu neexistuje významný nesúlad,
- (c) správne reagovať, keď sa ukáže, že existuje takýto významný nesúlad, alebo keď sa audítor inak dozvie o významnej nesprávosti iných informácií,
- (d) vydať správu v súlade s týmto ISA.

Audítor prediskutuje s manažmentom, aké dokumenty obsahuje výročná správa a v akom časovom horizonte bude vydaná. Skompletizovaná výročná správa môže byť vydaná pred dátumom správy audítora, ale i po dátume správy audítora. Ak nastane druhá situácia, požiadá audítor manažment o písomné vyhlásenie, že finálnu verziu dokumentov obdrží najneskôr do dátumu ich vydania účtovnou jednotkou.

Úlohou audítora je posúdiť, či medzi inými informáciami (výročnou správou) a účtovnou závierkou neexistuje významný nesúlad. Ide najmä o porovnanie vybraných údajov, ktoré sú obsiahnuté vo výročnej správe s údajmi vykázanými v účtovnej závierke. Zároveň audítor musí posúdiť, či neexistuje významný nesúlad medzi výročnou správou a poznatkami audítora, ktoré získal počas auditu.

V prípade okolností, že audítor zistí nesúlad medzi informáciami vo výročnej správe a účtovnou závierkou, je potrebné posúdiť či:

- a) ide o významnú nesprávnosť vo výročnej správe,
- b) ide o významnú nesprávnosť v účtovnej závierke alebo
- c) audítor nemá dostatočné a aktuálne poznatky o účtovnej jednotke.

¹ **Iné informácie** – finančné a nefinančné informácie (iné než ÚZ a audítorská správa o nich), ktoré sú, či už zo zákona, na základe predpisu alebo zvyklostí, zahrnuté do dokumentu obsahujúceho auditovanú účtovnú závierku a správu audítora o tejto závierke

Existencia významnej nesprávnosti vo výročnej správe

Ak audítor zistí, že sa vo výročnej správe objavila významná nesprávnosť, tak požiada manažment o jej opravu. Ak manažment vykoná opravu, audítor preverí jej vykonanie. V opačnom prípade, t. j. manažment odmietne vykonať opravu, je audítor povinný informovať osoby poverené spravovaním o tejto skutočnosti a požiada ich o vykonanie opravy nesprávností. Za účelom ďalších krokov je rozhodujúcim faktorom, či táto skutočnosť nastala pred dátumom vydania správy audítora alebo po dátume vydania správy audítora. Ak podľa úsudku audítora existuje významná nesprávnosť vo výročnej správe, pričom ešte **správa audítora nebola vydaná (pred dátumom správy audítora)** a manažment aj osoby poverené spravovaním túto nesprávnosť neopravili, tak audítor prijme primerané opatrenie:

- a) posúdi vplyv na správu audítora a informuje osoby poverené spravovaním o tom, ako bude danú situáciu riešiť v správe audítora,
- b) odstúpi od zákazky, ak to zákon alebo predpis umožňujú.

Keď podľa úsudku audítora existuje významná nesprávnosť vo výročnej správe, ktorú získal **po dátume správy audítora**, v zmysle ISA 720 postupuje nasledovne:

- a) ak je významná nesprávnosť opravená, audítor preverí, či bola oprava riadne vykonaná, a môže vykonať previerku krokov, ktoré podnikol manažment, aby informoval príjemcov iných informácií o ich oprave, ak už boli vydané;
- b) ak nedôjde k oprave iných informácií po informovaní osôb poverených spravovaním, prijme primerané opatrenia s ohľadom na svoje zákonné práva a povinnosti, aby náležite upozornil na neopravenú významnú nesprávnosť používateľov, pre ktorých sa správa audítora zostavuje, ako napríklad:
 - poskytnutie novej alebo upravenej správy audítora manažmentu vrátane modifikovaného odseku a požiadanie manažmentu o poskytnutie tejto novej alebo upravenej správy audítora používateľom, pre ktorých je správa audítora zostavená, vrátane možného preverenia krokov, ktoré podnikol manažment, aby poskytol používateľom novú alebo upravenú správu audítora;
 - upozornenie používateľov, pre ktorých je správa audítora zostavená, na významnú nesprávnosť iných informácií (napr. spomenutím tejto záležitosti na valnom zhromaždení akcionárov);
 - informovanie regulačného orgánu alebo príslušného profesijného orgánu o neopravenej významnej nesprávnosti; alebo
 - posúdenie vplyvu na pokračovanie zákazky.

Existencia významnej nesprávnosti v účtovnej závierke alebo ak je potrebné aktualizovať poznatky audítora o účtovnej jednotke

Ak audítor usúdi, že existuje významná nesprávnosť v účtovnej závierke alebo nedisponuje aktuálnymi informáciami a poznatkami o účtovnej jednotke, tak postupuje následne podľa príslušných štandardov v závislosti od reakcie manažmentu a osôb poverených spravovaním.

I v tomto prípade je základným rozhodovacím faktorom časový aspekt. Ak audítor zistí, že existuje významná nesprávnosť v účtovnej závierke, ale ešte **pred vydaním správy audítora**, tak požiada manažment o jej opravu. Ak manažment odmietne vykonať opravu a ani osoby poverené spravovaním v tomto smere nevyvíjajú aktivity, ďalej by mal audítor pokračovať v súlade so štandardom ISA 705 a modifikovať názor audítora. Druhou možnosťou je, že k takémuto zisteniu dôjde až **po vydaní správy audítora**. V takomto prípade je nutné, aby audítor vykonal úkony v zmysle ISA 560 – Následné udalosti.

Vplyv na správu audítora

Ak audítor v rámci auditu účtovnej závierky kótovanej spoločnosti získal iné informácie alebo očakáva, že ich získa alebo v prípade auditu účtovnej závierky inej účtovnej jednotky ako kótovanej audítor získal niektoré alebo všetky iné informácie, tak správa audítora bude obsahovať **časť s názvom „Iné informácie“** alebo iným vhodným nadpisom.

Obsahom tejto časti správy audítora následne bude:

- a) vyhlásenie, že za iné informácie je zodpovedný manažment,
- b) identifikovanie:
 - (i) prípadných iných informácií, ktoré audítor získal pred dátumom správy audítora,
 - (ii) v prípade auditu účtovnej závierky kótovanej účtovnej jednotky prípadných iných informácií, ktoré audítor pravdepodobne získa po dátume správy audítora,
- c) vyhlásenie, že názor audítora sa nevzťahuje na iné informácie, a teda že audítor nevyjadruje (ani nevyjadrí) názor na iné informácie ani žiadnu formu uistenia o nich,
- d) opis zodpovednosti audítora za prečítanie a posúdenie iných informácií a informovanie o nich v správe audítora v zmysle požiadaviek tohto ISA,
- e) v prípade získania iných informácií pred dátumom správy audítora:
 - (i) vyhlásenie, že neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by mal audítor uviesť v správe, alebo
 - (ii) ak audítor dospel k záveru, že existuje neopravená významná nesprávnosť iných informácií, vyhlásenie s opisom neopravenej významnej nesprávnosti iných informácií.

Je dôležité upozorniť, že ak bol audítorom vyjadrený modifikovaný názor na účtovnú závierku, je nutné *posúdiť vplyv tejto modifikácie* na vyššie uvedené vyhlásenia súvisiace s inými informáciami.

DAŇOVÁ TVORIVOSŤ III. - Legálna a nelegálna daňová optimalizácia

Ing. Emil Burák, PhD.

Optimalizácia je v princípe vždy snaha o zdokonalenie a hľadanie komplexne najlepšieho riešenia. V Japonsku tomu hovorili Kaizen, na Slovenku – je to optimalizácia. Ide o pojem, ktorý možno interpretovať v širšom i užšom slova zmysle univerzálne. Špeciálne sa dotýka jednotlivých oblastí rôzne, pričom sa venuje tak ochrane pred rizikom, ako aj docieleniu úžitku (benefit a profit). Z hľadiska ekonomickej optimalizácie vyniká finančná optimalizácia, daňová a účtovná.

Vo finančnom riadení a biznise legálne, legitímne, logicky a logisticky je daňová optimalizácia základným finančným nástrojom. Iný cieľ má však z pohľadu toho, kto dane vyberá (štát, mesto, obec), a diametrálne odlišný cieľ má z pohľadu toho, kto dane platí. Výberca dane má záujem čo najviac dane vybrať, platca dane opačne – čo najmenej dane zaplatiť.

Optimalizácia univerzálne a náročné know-how

Pri optimalizácii, podobne ako pri objektivizácii, vždy ide o náročné know-how (vedieť ako na to), ktoré nielen chráni pred rizikami, ale pomáha približovať sa k optimu alebo ideálu. Čím je toto know-how náročnejšie, tým je logicky aj cennejšie a drahšie (na trhu), ale i hodnotovo rešpektovanejšie. **Základom skutočného know-how** totiž nie sú „iba“ teoretické vedomosti (knowledges), ale **predovšetkým zručnosti** (skills) z praxe, ktorých získanie trvá dlhý čas (veľa rokov) a stojí veľa obety, driny, mozoľov, potu, úsilia a času stráveného nad prácnym zbieraním znalostí a analyzovaním možností, často nie iba z jednej disciplíny, ale prierezovo z viacerých oblastí. Skvelý daňový poradca, napríklad, by mal mať kombinované know-how, t.j. integritu dostatočných znalostí nielen z ekonomiky a práva. Teda z daňovníctva, ale aj z manažmentu, financií, účtovníctva (auditorstva) a finančnej analýzy.

Optimalizácia alebo optimalizovanie môže byť:

- **Všeobecne** (univerzálne): dávanie optimálnej podoby niečomu, uvádzanie do optimálneho stavu/optima, optimálne riešenie, pozri napr. [optimum](#)
- **Špeciálne**, napríklad v kybernetike: vyhľadávanie najlepšieho možného variantu nejakého riadeného deja, rozhodnutia alebo postupu
- **V matematike** stanovovanie extrému funkcie na nejakej danej množine resp. príslušná disciplína (Optimalizácia je proces, v rámci neho sa hľadajú také hodnoty nezávisle premenných, aby pri určitých obmedzeniach na ne kladených, dosahovala závisle premenná extrémnu hodnotu)
- **V osobných financiách** – je to snaha o priblíženie sa k ideálnemu portfóliu podľa vzorca 10:20:30:40 (minimálne 10% z príjmu mesačne usporiť, 20% investovať do životného poistenia a dôchodkového doplnkového poistenia, 30% maximálne k úhrade dlhodobějších investícií cez pôžičky – napr. splátky hypotéky, resp. úveru, 40% na spotrebu – bývanie, odev, jedlo, ostatná réžia)
- **V privátnych financiách z hľadiska daní** – predstavuje daňová optimalizácia súbor postupov, procesov a opatrení ako docieľiť minimalizáciu daňovej povinnosti.

PRÍKLAD: (Ne)morálna daňová optimalizácia

OTÁZKA:

Veľa ľudí daňovej optimalizácii nerozumie a spája ju len s vývozom peňazí do daňových rajov alebo nelegálnymi ekonomickými (účtovnými najmä) a právnymi (daňovými najmä) praktikami. Odhalenia o obrovských sumách financií sústredených v daňových rajoch (napríklad celosvetovo známe kauzy ako Panama Papers, Off shore Papers, WikiLeaks) posilňujú dojem, že bohatí a mocní tohto sveta obchádzajú ľahko daňové pravidlá, ktoré platia len pre bežných smrteľníkov. No vec je zložitejšia. V obmedzenej miere využíva legálnu optimalizáciu veľa ľudí. Dá sa však ospravedlniť čokoľvek, čo je v súlade s literou zákona? Je naozaj daňová optimalizácia nemorálna?

ODPOVEĎ:

Daňová optimalizácia má rôzne formy a určite sa netýka len zdaňovania cez daňové raje. Mnohí tomu však nerozumejú a radšej používajú zjednodušenú rovnicu typu „daňový raj = daňová optimalizácia“. V daňových rajoch zo Slovenska (ne)zdaňuje už viac ako 5 tisíc firiem, čo odráža aj ich postoj k daňovej politike štátu, či ňou sú alebo nie sú spokojní. Všetky daňové raje na celom svete majú dva dominantné znaky: PRVÝ = ponúkajú nulové alebo len minimálne dane, DRUHÝ = ponúkajú anonymitu a diskretnosť. Keďže je sporné, čo všetko za daňový raj (off shore) označíme, odhad ich počtu sa líši. Mohlo by ísť o 40 až 60 suverénnych krajín či závislých území v rôznych kútoch sveta – hovorí jeden odhad. Druhý odhad podľa odbornej učebnice o daňových rajoch potvrdzuje až 220 rôznych teritórií charakteru daňového raja na svete.

Za daňové raje nie sú označované len rôzne ostrovné dovolenkové raje a rozlohou malé krajiny, napríklad exotické destinácie typu Panama alebo Kajmanie ostrovy. Ale (pre niekoho prekvapujúco) aj krajiny Švajčiarsko, Rakúsko, Malta, Luxembursko, Írsko, Holandsko či Cyprus. Práve preto, že existuje niekoľko vplyvných daňových rajov aj medzi členmi Európskej únie, respektíve OECD, postup voči nim nie je jednoduchý. Veľké krajiny (napríklad Nemecko, Francúzsko) si vďaka svojej rozlohe a populácii nemôžu dovoliť mať nulové dane. Daňové raje etablované menšími krajinami to zneužívajú vo svoj prospech a pomáhajú občanom iných krajín obísť domáce pravidlá. Daňové raje sa rôzne špecializujú (napr. Švajčiarsko na banky, Libéria na lode, atď.). Bankové tajomstvo, ktoré ponúkajú daňové raje, môže človek využívať aj z legitímnych dôvodov. Napríklad zo strachu pred organizovaným zločinom, únosmi či predátorskými politikmi v nestabilných režimoch. V takýchto prípadoch by bohatí ľudia mali využiť svoj vplyv a peniaze, aby priamo podporili zmenu pomerov vo svojich krajinách k lepšiemu zdaňovaniu – cez znižovanie daní. Zníženie daní je doteraz neprekonaným nástrojom a suverénne je najúčinnnejšie v boji proti všetkým daňovým únikom.

Zodpovedať to, či je optimalizovanie daní nemorálne alebo morálne, je to isté ako sa opýtať na politiku, či je morálna? Ktorá – poznáte takú, lebo ja nie? A spýtať sa politikov, ktorí z nich sú čistí a bez viny? Politici vlastným zlyhávaním (ryba smrdí od hlavy) a lajdáctvom i neznalosťou vecí, či eticko-morálnymi prešľapmi alebo zištnými záujmami ich donorov a sponzorov vnášajú do daňovej legislatívy pričasto zlo (napríklad chaos, nepomer, neporiadok, nesystémovosť a kontraproduktivitu). Práve tvorbou nedostatočnej legislatívy alebo dôkazmi o plytvaní verejných financií tvorených z daní daňových poplatníkov provokujú a motivujú podnikateľské subjekty optimalizovať. Priestor tejto knihy neumožňuje odpovedať širšie. Ak Vás ale táto problematika zaujíma viac a dôkladnejšie, odporúčam do pozornosti k meritu veci veľmi trefný článok nazvaný „Je optimalizovanie daní nemorálne?“ TU: <http://www.tyzden.sk/casopis/31427/je-optimalizovanie-dani-nemoralne/>.

Za nemorálnu daňovú optimalizáciu ja osobne považujem len tú časť z nej, ktorá je nelegálna a nezákonná. Som presvedčený o tom, že čím nižšia korupcia a čierna ekonomika bude v štáte na strane jednej a čím viac kvalitných objektívnych (vytvorených nie na báze pocitov a názorov, ale vedeckých znalostí) daňových zákonov na strane druhej, tým menej bude aj daňovej optimalizácie. K tomu by ale

mnohí politici mali asi najskôr chcieť a pochopiť výrok starému múdreho čínskeho filozofa Lao-C, ktorý znie: Čím viac zákonov, tým viac zlodejov!

Daňová optimalizácia špeciálne

Niektorí radi filozofujú o tom, či je daňová optimalizácia morálna alebo nemorálna. A je trhová ekonomika morálna? Keď jej nosné krédo znie: K trvalému bohatnutiu menšiny je potrebné neustále ochudobňovanie väčšiny. Daňovú optimalizáciu robí správca dane (štát, obec, mesto) i daňový subjekt (občan, podnikateľ, firma, podnik, organizácia). Bolo by úžasné, keby každý z nich konal česť a hral iba fair-play. Ale deje sa tak v realite praxe?

Ak sme pri optimalizácii vo všeobecnosti podčiarkli, že je náročná na znalosti, tak pri každej špeciálnej optimalizácii je táto ešte náročnejšia na know-how (vedieť ako na to). Daňová optimalizácia veľmi úzko súvisí so základným ekonomickým zákonom trhu – t.j. ponukou a dopytom na strane jednej, ale aj tzv. Minimaxom na strane druhej. Minimax spočíva v principiálnej úvahe smerujúcej k úsiliu, že pri minime vstupov (nákladov, výdavkov) docieľiť maximum výstupov (výnosov, tržieb, profitu, benefitu, resp. rastu trhovej hodnoty). Aj daňová optimalizácia sa dá robiť krátkodobo (príležitostne, jednorázovo) a dlhodobo (periodicky, systematicky, pravidelne).

V tom najširšom slova zmysle do daňovo-účtovnej optimalizácie spadá napríklad daňové plánovanie, daňová kreativita a jedinečná invencia, zmysel pre originalitu, daňová prevencia, daňová komunikácia so správcou dane, daňovo-účtovné konzultácie s audítorom a komplexné spoznávanie daňového ihriska i hlavných hráčov na ňom (správcovia dane, daňové subjekty, daňoví poradcovia).

V tom najužšom slova zmysle štúdium daňovej optimalizácie a kombinácie využívania jednoduchého a podvojného účtovníctva, kvalifikovanej daňovej argumentácie (tzv. presvedčivého dôvodu s umením vyjednať), rozlišovania daňových a nedaňových výdavkov, daňovej obrany a daňovej obhajoby, poučení z daňových judikátov (t.j. súdnych rozhodnutí vo veciach daní), návšteva vzdelávacích podujatí k daňovej optimalizácii, monitorovanie odbornej daňovej literatúry a zmien (novelizácii) príslušnej legislatívy a alternatívne projekcie rôznych daňových schém, alternatív a scenárov.

PRÍKLAD: Daňové dišputy – podnetná výmena názorov a skúseností

OTÁZKA:

Som daňový poradca a stále nosím v sebe otázku – večne živú k mojej profesii, aby som sa zdokonaľoval a stihol držať krok so šialene rýchlou modernizáciou. Tá otázka znie: Ako byť ešte lepším daňovým poradcom z hľadiska kvality? Chodím na školenia, celoživotne sa vzdelávam, čítam daňové knihy, weby i časopisy. Stačí to, alebo ako skúsený daňový odborník a kreatívec viete poradiť ešte nejaké vylepšenie?

ODPOVEĎ:

Skúste robiť aj niečo úplne netradičné, čo nemá s ekonomikou, účtami a daňami nič spoločné (napr. špeciálne hobby – vyrezávajúce alebo netradičný a extrémny šport – skalolezectvo). Tam všade je to vždy aj o zručnosti, ale najmä o tréningu hľadania nových nápadov, iných ciest a netradičných smerovaní. Nájdite si alebo obbmieňajte občas Vašich tradičných partnerov, kamarátov a priateľov, kolegov i rivalov v odborných debatách. Nezahrabte sa len a len v biffovaní daňových zákonov, tým sa ZAVRIETE kontraproduktívne. Oveľa dôležitejšie je zachovať si nadhľad, rozlet, odstup a pestovať OTVORENÉ myslenie. Liberálnosť, nie konzervatívnosť – najmä však vždy s hranicami korektnosti, etiky i produktivnosti: Napríklad radšej ako stať sa všetkého schopným, je pestovať sebazdokonaľovanie s úmyslom stať sa najschopnejším. Ale netrápiť sa nikdy nad tým, že nie som dokonalý. Ale skôr sa tešiť z toho, že som každý deň dokonalejší.

Zbierajte a čítajte knihy o tvorivosti. Titulov o kreativite je v SR málo. Ale aj keby ich bolo veľa, nikdy nebude dosť, aby nemohli pribudnúť ďalšie a lepšie.

Nadovšetko však viesť pravidelné DAŇOVÉ DIŠPUTY s vybranými odborníkmi, s ktorými si ľudsky sadnete (rovnaká DNA, zhodná osobná chémia, vzájomná príťažlivosť) – aby ste dokázali nielen pracovať, ale aj relaxovať. Nadovšetko však spojiť učenie sa pobavením poučením, vtipom i dôvtipom. Okrem humoru, pestovať debatné krúžky, rétorické stretnutia a akúkoľvek ďalšiu názorovú výmenu k hľadaniu a nachádzaniu lepšej daňovej tvorivosti zajtra v porovnaní s tou dnešnou ☺.

Legálna a nelegálna daňová optimalizácia

Daňová optimalizácia sa v praxi dá klasifikovať rôzne. Z hľadiska legitimacy práva a čistoty postupov ju delíme na zákonnú (legálnu), ktorá je dovolená a nezákonnú (nelegálnu), ktorá znamená porušovanie práva a prestupovanie niektorých zákonov. Rozdiel je však markantný. **Výsledkom legálnej daňovej optimalizácie by mal byť zlepšený hospodársky výsledok po zdanení a čisté svedomie bez rizika.** Výsledkom nelegálnej daňovej optimalizácie bude obrovské riziko a daňový trestný čin – zvyčajne spojený so sprievodným porušením niektorých ďalších zákonov (napr. zákona o účtovníctve).

Daňovú optimalizáciu možno charakterizovať (z pohľadu daňového subjektu) ako postup, pri ktorom sa vykáže čo najnižšia daňová povinnosť v rámci zákonných možností. **Vo všeobecnosti neexistuje jednotný postup daňovej optimalizácie**, ide najmä o využívanie alternatívnych riešení pri riadení hospodárskeho výsledku, rozhodnutiach o zdaňovaní v domácej alebo zahraničnej daňovej jurisdikcii (off shore - daňové raje), pri aplikácii niektorých daňových schém, kombinácií zdaňovania fyzickej osoby (jednoduché účtovníctvo) a právnickej osoby (podvojný účtovníctvo), pri transferovom oceňovaní, atď. Vždy ide o snahu postupovať od najjednoduchších (ľahko dostupných) k zložitejším (ťažšie dostupným) aplikačným formám a nástrojom. Pri dani z príjmov je najčastejšie premyslené uplatňovanie daňových výdavkov s cieľom zníženia základu dane na optimálnu (minimálnu) úroveň v tých oblastiach, v ktorých tieto alternatívy existujú.

PRÍKLAD: Nelegálna daňová optimalizácia v praxi SR = Prierez daňovými zlodejinami podsvetia v SR vo vývoji rokov 1989-2009

OTÁZKA:

V roku 2019 už datujeme tridsaťročie od prechodu zo socializmu na kapitalizmus. Konečne aj polícia a justícia začali zatvárať aj väčšie ryby z podsvetia a z ich výpovedí na súdoch i početnej následnej beletristickej literatúry sa dozvedám o najčastejších zlodejinách, pri ktorých sa aktéri hrdili tým – akí sú úžasne kreatívni v obchádzaní daní. Ktoré najčastejšie a najziskovejšie aktivity v danom smere v rámci nelegálnej daňovej optimalizácie najviac fičali, preukázali sa a potvrdili na Slovensku?

ODPOVEĎ:

Vaša otázka je náročná na rozsah odpovede, pričom platí prezumpcia nevinu a k daňovým podvodom vo všeobecnosti odporúčam prečítať novú odbornú knihu „Daňové podvody na Slovensku I.“ z roku 2018.

Okrem toho Vám dávam do pozornosti opis - úryvok z knihy Arpáda Soltésza „Mäso“ (na strane 253-254), ktorý k meritu Vašej otázky znie: „Keď v osemdesiatom deviatom padol režim, nevyronil (mafian Ďodo) ani slzu. Pohotovo zacítil nové príležitosti. Odišiel zo školy a podnikať začal ako fakturant, tak ako všetci. Vybral tovar na bieleho koňa, na faktúru, a obratom ho predal hlboko pod cenu, za hotovosť. Faktúru, samozrejme, nikdy nezaplatil. Nasledovali ľahké vykurovacie oleje. Dovážali pod tým názvom normálnu motorovú naftu, ale bez spotrebnej dane. Chudákovi, ktorí museli liezť politikom do hrubého čreva, aby mohli niečo sprivatizovať, sa len smiali. Dovážať vykurovacie oleje bolo lepšie ako mať zlatú baňu. Ďodo využil bratrancove kontakty v Rusku a vzal ho za rovnocenného partnera. V tom období bolo

v troskách Sovietskeho zväzu na predaj úplne všetko. Bol si istý, že za primeranú sumu by kšeftli aj Leninovu múmiu, len nemal predstavu, komu by ju predal. Cez bratrancove styky si vybavil aj licenciю na obchodovanie so zbraňami, ale bol to len doplnkový sortiment. Chvíľu trvalo, kým si niekto na ministerstve financií všimol pokles príjmov z daní za palivá. Omnoho dlhšie trvalo, kým ktosi dokázal zrátať, že čím viac sa do krajiny dovezie vykurovacích olejov, tým menej sa predá nafty, a zapojil do riešenia problému políciu. Ďoďo mal na všetko kone. Už pri faktúrach sa naučil, že si môže beztrešne robiť, čokoľvek si zmyslí, ak nájde niekoho, kto sa pod to podpíše. Čo nebol problém. Stačilo osloviť náhodného bezdomovca a ponúknuť mu druhú šancu, že sa môže stať súkromným podnikateľom. Umyli ho, ostrihali, oholili, kúpili mu slušný oblek, založili na neho pár firiem, povodili koníka po úradoch, a keď podpísal papiere, zavreli ho do pekne zariadeného bytu, kam mu nosili to najlepšie žrádlo, fajnový chľast v ľubovoľných množstvách a šľapky. Bezďák si žil ako pán, kým sa o jeho firmy nezačala zaujímať polícia. Spočiatku, kým išlo o faktúry, pána súkromného podnikateľa vykopli z bytu a nechali zmiznúť v paralelnom vesmíre bezďákov, do ktorého sa nijaký policajt nikdy nevydal, a keby aj, beztak by v ňom nikoho nenašiel. Vykurovacie oleje boli však drsnejším odvetvím, ako všetko, pri čom určovali pravidlá Rusi. Len čo sa začali o firmu zaujímať úrady, uložili jej jediného majiteľa a konateľa na odpočinok, buď do základov nejakej väčšej stavby alebo do lesa. Keď vykurovacie oleje skončili, naplno sa rozbehli dépeháčky a dobrý ujo štát vyplatil viac peňazí na vratkách, ako vybral na dani z pridanej hodnoty. Lenže riaditelia daňových úradov boli čoraz nenažratejší a po čase si na hulváta brali polovicu. Stále sa to oplátilo, ale Ďoďo ako jeden z prvých objavil ekonomický potenciál zelenej hranice a primárne sa začal orientovať na pašovanie. Čím vyššími daňami zaťažovali alkohol a tabak, tým jednoduchšie bolo pašovať ich z Ukrajiny. Stúpal dopyt aj marža, takže nebol problém kúpiť celý hraničný priechod, od šéfa colníkov až po upratovačku. Keď v polovici deväťdesiatych rokov začali prúdiť migranti, boli Ďoďo s Generálom pripravení. Ovládali všetky hraničné priechody aj zelenú hranicu, pracovali pre nich stovky pašerákov po všetkých hraničných dedinách a mali kúpeného každého človeka v uniforme. Keď nakoniec Generál vystúpil na najvyššie priečky policajnej hierarchie, dostali sa do pozície, o akej sa ani Pablovi Escobarovi nesnívalo. Peniaze, ktoré takto tiekli do regiónu, sa stali jedným z jeho ekonomických pilierov. Oni rozhodovali, kto a ako bude strážiť hranicu, a za primeraný podiel ich ešte prikrývala tajná služba“.

Mať plán nestačí, rozhoduje jeho realizácia

Aj pri daňovej optimalizácii je kľúčové rozumieť procesu, vnímať riziká a aplikovať pragmatické daňové plánovanie. Prax a život nás presviedčajú, že najúčinnším prostriedkom v potláčaní rizika je jeho predchádzanie prevenciou. Ak prevencia chýba, najlepším proti riziku je plán. Medzi odborníkmi na krízový manažment a riziká sa traduje, že akýkoľvek plán je lepší ako žiadny plán! Ale súčasne platí, že i ten najlepší plán na svete Vám je zbytočný, ak ho neplníte a nesplníte.

Najlepší plán je v rámci tzv. indikatívneho plánovania projekcia v scenároch (alternatívach), t.j. mať plán do pekného počasia (keď sa darí) i do nepohody (keď sa darí menej) i do krízy (keď sa nedarí vôbec). Preto zodpovední plánovači pri vážnych rozhodnutiach a veľkých peniazoch kreujú tzv. katastrofický scenár (čo najhoršie sa môže stať), optimistický scenár (keď sa prihodí to najlepšie) a realistický (to, čo sa s najväčšou pravdepodobnosťou blízko realite naozaj aj stane). Toto všetko však nestačí, lebo pri plánovaní ide o nutnú dualitu.

PRÍKLAD: Recept na konkrétne techniky daňovej optimalizácie

OTÁZKA:

Prečo je na Slovensku tak málo rozumných kníh o úspore daní? Viete mi vymenovať všetky techniky daňovej optimalizácie? Prečo sa daňová-optimalizácia považuje stále iba za nelegálnu zlodejinu, ale nie obdivuhodnú legálnu tvorivosť? Mám rád rýchle a jasné riešenia, ale dá sa aj pri daňovej optimalizácii

ponáhľať? Alebo radšej počkať na skutočného odborníka, ktorý to má odskúšané a vie legálne dane optimalizovať?

ODPOVEĎ:

Pri daňovo-účtovnej optimalizácii sa netreba ponáhľať. Platí pri nej heslo, že menej je často viac. Všetky svoje recepty na konkrétne techniky daňovej optimalizácie Vám neodhalí žiadny rozumný daňový poradca. Táto téma na Slovensku bola desaťročia tabu. Prelomom boli 2 knihy – Daňová optimalizácia – ľudový šlabikár (Burák, 2002) a Daňovo-účtovná optimalizácia bez chýb, pokút a penále (Kolembus, 2017).

Múdra daňová optimalizácia je náročná na viac premenných. To znamená zvažovať všetky komplexné súvislosti a vykonávať priebežne supervíziu riešenia, t.j. čo najviac skúšok správnosti. Súčasne je potrebné si uvedomiť, že zameranie tohto článku nemôže byť orientované na konkrétne príklady a techniky daňovej optimalizácie, lebo žiadny autorský honorár odborného časopisu nedokáže zaplatiť takého vzácne a na trhu vysoko odmeňované know-how. Strážia si ho dôsledne všetci rozumní daňoví poradcovia ako svoje „výrobné“ tajomstvo.

Úsporný efekt

Daňové a odvodové zaťaženie je podľa názoru veľkej časti ekonómov jedným z rozhodujúcich faktorov na motiváciu podnikateľ, vytvárať zisky, zamestnávať ľudí a teda zároveň aj faktorom úspešnosti podnikania. Vysoké dane a odvody bránia podnikaniu bránia, kdežto pri nízkom daňovom zaťažení spolu s jednoduchými legislatívnymi pravidlami sa v podstate stráca motivácia premýšľať o daňových únikoch. Jednoduché a nízke dane svojim stimulačným účinkom rovnako v dobrých i zlých časoch zvyšujú príjmy štátneho rozpočtu. Naopak, v prípade vyšších daní a odvodov a neprehľadnej legislatívy, ktorej jednotlivé súčasti sa mnohokrát ani vzájomne nepodporujú, nezostáva firmám či jednotlivcom, ktorí v tom vedia „chodiť“ iné, len v rámci legálnych možností si svoju povinnosť voči štátu „upravovať“ na najviac možnú prijateľnú úroveň.

Pod pojmom daňová optimalizácia (z pohľadu daňového subjektu) - rozumieme legálne opatrenia - v rámci existujúcej legislatívy danej krajiny, spolupôsobením ktorých zníži firma či jednotlivec svoje daňové a odvodové zaťaženie na minimálnu, resp. prijateľnú mieru. Ide o využívanie výnimiek a v podstate aj legislatívnych „dier“ a predovšetkým ich vzájomné kombinácie, ktoré v určitých prípadoch skutočne môžu priniesť úsporný efekt. Pod týmto pojmom sa prevažne rozumie optimalizácia dane z príjmov, niekedy sa však optimalizovať dá aj iná daň (napr. daň z pridanej hodnoty). Jej neoddeliteľnou súčasťou je rovnako aj odvodová optimalizácia. Ide o možnosti úpravy výšky zákonného poistného do sociálnej poisťovne i zdravotných poisťovní, ktoré sú povinné platiť firmy za svojich zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby (živnostníci) sami za seba.

PRÍKLAD: Know-how k daňovej optimalizácii k diplomovke študenta

OTÁZKA:

Píšem diplomovú prácu na tému legálnej daňovej optimalizácie a okrem dvoch kníh som priamo k tejto téme neobjavila žiadne kvalitné odborné články ani vo vedeckej knižnici. Chcem Vás požiadať ako dlhoročného daňového odborníka a skúseného vysokoškolského učiteľa poradiť mi k tomu časopiseckú literatúru?

ODPOVEĎ:

Odporúčam si dôkladne prečítať náš 7-ročný vzdelávací seriál (Daňové výdavky 2013, Daňový poriadok – vybrané príklady z procesu 2014, Zdaňovanie – otázky z daňového tabu a časté chyby 2015, Zdaňovanie pragmaticky 2016, Daňová kontrola 2017, Daňové špeciality v riešení praxe 2018 a Daňové

znalosti – inšpirácie a inovácie 2019) k daňovej osvete za roky 2013-2019 v časopise ÚAD. Dá Vám to vynikajúci obraz s početnými príkladmi z praxe i v rozlíšení, čo to je legálna daňová optimalizácia a nelegálna daňová optimalizácia.

Princípy daňovej optimalizácie

Optimalizovať daň môže ktokoľvek, kto to potrebuje: štát, občan (súkromná osoba, študent, dôchodca) i podnikateľský subjekt (firma: obchodná spoločnosť, živnostník, SZČO – samostatne zárobkov činná osoba, atď.) Každý z menovaných subjektov môže využiť len tie možnosti, ktoré sa hodia pre jeho právnu formu. Inak si svoju daňovú povinnosť môže optimalizovať samostatne zárobkovo činná osoba, inak obchodná spoločnosť, inak osoba v závislej činnosti. Niektoré, napr. využívanie možností oslobodenia určitej časti príjmu od dane, prenájom hnutelných vecí či nehnuteľností či práca na dohody, sú univerzálnejšie, teda v praxi otvorené takmer pre každého. Odhliadnuc od konkrétnych riešení daňová optimalizácia stojí na niekoľkých základných všeobecných princípoch:

- kombinácia režimu jednoduchého a podvojného účtovníctva (časť firmy ako živnostník – t.j. fyzická osoba, časť ako spoločnosť s ručením obmedzeným – t.j. právnická osoba),
- kombinácia daňového plánovania v rámci domácej i zahraničnej daňovej rezidencie,
- presun sídla spoločnosti (tzv. daňová migrácia firiem) a jej zdaňovania do špecializovaných daňovo zvýhodnených teritórií (tzv. daňové raje – off shore centrá),
- erudovaná daňová komunikácia daňového subjektu so správcom dane (napr. dobré vzťahy s daňovým úradom + tzv. kvalifikované daňové dôvodenie pri eliminovaní dôkaznej núdze sofistikovanou argumentáciou),
- administratívna optimalizácia: napr. zvládnutie elektronickej daňovej komunikácie - úspora času a zníženie byrokracie,
- kvalifikovaná daňová obhajoba (napr. pri diskutabilných a v zákone o dani z príjmov priamo nepomenovaných daňových výdavkoch – napr. tzv. pomerné náklady),
- rôzne právne finty (napr. odhaľovanie procesných chýb v daňovom konaní správcu dane; ťaženie z tzv. právnych nihilizmov, t. j. dier v daňových zákonoch, atď.),
- využívanie inštitútu nezdaniteľného minima,
- využívanie inštitútu nezdaniteľného príjmu,
- využívanie možností oslobodenia od dane,
- rôzne možnosti uplatňovania nákladov, resp. výdavkov, pri rozdielnych právnych formách podnikania – paušálne výdavky, preukázateľné náklady a pod.,
- rôzne možnosti dosahovania príjmov, najmä v súvislosti so „zdanením“ odvodmi,
- rôzne typy obchodných zmluvných vzťahov – medzi firmami navzájom ako i medzi firmami a fyzickými osobami,
- aplikácia tzv. kreatívneho účtovníctva,
- ostatné (rôzne ďalšie, vyššie nepomenované).

Čo je však najzaujímavejšie, sú vzájomné kombinácie a legislatívne možnosti svoju právnu formu kedykoľvek zmeniť či dosahovať príjmy viacerými spôsobmi. **V praxi sa najefektívnejšími možnosťami javia kombinácie živnosti so súčasným či neskorším založením spoločnosti s ručením obmedzeným**, či dosahovanie príjmov na základe dohôd o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru či rôznych typov príkazných zmlúv. Jednou z možností je aj využívanie tzv. daňových rajov, t. j. situovanie

sídla spoločnosti či bydliska fyzickej osoby do krajín s prijateľným či nulovým daňovým zaťažením a tým úspešné sa vyhnutie zdaneniu príjmov.

PRÍKLAD: Názorová diverzita na optimalizovanie daní

OTÁZKA:

Podnikám úspešne v SR dve desaťročia, pričom mi lezie na nervy zakrývanie daňovej zlodejiny najväčších daňových lumpov a často politicky chránených (hoci napr. Varehu, Baštrnáka i Kočnera už zatvorili do väzenia za daňové úniky) na strane jednej, ale súčasne bezbrehé a paušálne kritizovanie optimalizácie daní nekvalifikovanými ľuďmi na strane druhej. V modernom svete je optimalizácia daní legálnou súčasťou majstrovstva vo finančnom manažmente. Ako je to v SR, podľa Vás?

ODPOVEĎ:

Vaša otázka je kardinálna a veľmi potrebná. Slovensko dozrieva a po 30-tich rokoch od transformácie z centrálnej ekonomiky (socializmus) na trhovú ekonomiku (kapitalizmus) by už skutočne malo mať vo veci daňovej optimalizácie jasno – právne, ekonomicky, eticky, hodnotovo a komplexne principiálne. Namiesto toho v tomto pojme krajina tápa a zbytočne rieši dilemu. Niektorí daňovú optimalizáciu v rovinu ekonomickej a morálne-etickej chápu a podporujú, iní nie.

Podľa môjho názoru je nutné rozlišovať dôkladne a precízne medzi daňovou optimalizáciou legálnou a nelegálnou. Legálna (zákonná) – neporušuje zákony a je teda legitímna, dovoľaná. Nelegálna (nezákonná) – znamená protiprávnosť a porušovanie zákonov a treba ju ako nedovolenú postihovať. Pravdou zostáva, že v celospoločenskej debate sa k otázke daňovej optimalizácie mnohí boja otvorene vyjadriť a panuje veľká názorová diverzita, čo je a čo nie je morálne. Táto má však jeden základný etický problém bonomóresu, ktorý stojí inde a spočíva v inom. Najmä v obrovskej korupcii (na úrovni niektorých zaostalých afrických krajín ako Uganda a Botswana, kde Slovensko z 200 krajín sveta zaujíma cca 60. miesto v hitparáde najvyššej korupcie) a privysokoj čiernej ekonomike (štandardné ekonomiky sveta ju majú vždy jednocifernú, ale Slovensko ju má cez 15% HDP). Logicky platí všetkým zrozumiteľný trojuholník priamoúmernej následnej závislosti, že čím je v štáte vyššia korupcia a čierna ekonomika, tým vyššie sú aj daňové úniky.